

"MERCOR" S.A.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe za okres 01.04.2018- 31.03.2019

sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi
Standardami Sprawozdawczości Finansowej
zatwierdzonymi przez Unię Europejską

Gdańsk, 28 czerwca 2019 r.

SPIS TREŚCI DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW	3
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ	4
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITAŁE WŁASNYM	6
JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	7
DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE	8
INFORMACJE PODSTAWOWE	8
ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI	9
PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY	30
KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ	31
POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE	32
POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE	33
PRZYCHODY FINANSOWE	33
KOSZTY FINANSOWE	34
ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ UDZIAŁÓW W SPÓŁKACH ZALEŻNYCH	34
PODATEK DOCHODOWY	34
ZYSK (STRATA) PRZYPADAJĄCE NA JEDNĄ AKCJĘ ORAZ DYWIDENDY	39
WARTOŚCI NIEMATERIALNE	39
RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE	42
POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE	45
INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE	46
ZAPASY	47
NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI	47
INNE AKTYWA OBROTOWE	48
ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY	48
KAPITAŁ WŁASNY	49
KREDYTY I POŻYCZKI	51
REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	55
ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA	56
PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW	56
POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE	57
AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE	58
LEASING	58
INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH	59
INSTRUMENTY FINANSOWE	65
WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ	73
ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY	74
RÓŻNICE W STOSUNKU DO WCZEŚNIEJ OPUBLIKOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	74

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	NOTA	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019 w tys. PLN	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018 w tys. PLN
Działalność kontynuowana			
Przychody ze sprzedaży	3	244 533	202 358
Koszt własny sprzedaży	4	191 620	161 172
Zysk brutto na sprzedaży		52 913	41 186
Pozostałe przychody operacyjne	5	1 433	2 993
Koszty sprzedaży	4	21 788	20 656
Koszty ogólnego zarządu	4	13 503	10 057
Pozostałe koszty operacyjne	6	4 458	2 860
Zysk na działalności operacyjnej		14 597	10 606
Przychody finansowe	7	6 796	3 487
Koszty finansowe	8	4 242	4 039
Zysk przed opodatkowaniem		17 151	10 054
Podatek dochodowy	10	3 606	1 976
Zysk netto z działalności kontynuowanej		13 545	8 078
Strata netto z działalności zaniechanej	30	(443)	(705)
Zysk netto		13 102	7 373
Inne całkowite dochody			
Rozliczenie nabycia jednostki zależnej		-	715
Pozostałe korekty		-	23
Dochody całkowite ogółem		13 102	8 111
Zysk na akcję:	11		
Z działalności kontynuowanej:			
Zwykły		0,87	0,52
Rozwodniony		0,87	0,52
Z działalności kontynuowanej i zaniechanej:			
Zwykły		0,84	0,47
Rozwodniony		0,84	0,47

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Aktywa

	NOTY	Koniec okresu 31/03/2019 w tys. PLN	Koniec okresu 31/03/2018 w tys. PLN
Aktywa trwałe			
Wartości niematerialne	12	31 259	29 275
Rzeczowe aktywa trwałe	13	57 058	61 613
Pozostałe aktywa finansowe	14	103 052	97 928
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	10	-	-
Inne aktywa długoterminowe	15	9 809	7 924
		201 178	196 740
Aktywa obrotowe			
Zapasy	16	29 572	26 948
Aktywa finansowe		309	23
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	17	66 541	50 659
Transakcje terminowe typu forward		5	52
Należności z tytułu podatku dochodowego		-	88
Inne aktywa obrotowe	18	1 397	1 209
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19	302	977
		98 126	79 956
Aktywa razem		299 304	276 696

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

Pasywa

	NOTY	Koniec okresu 31/03/2019 w tys. PLN	Koniec okresu 31/03/2018 w tys. PLN
Kapitał własny			
Kapitał akcyjny	20	3 915	3 915
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej		106 202	106 202
Kapitały rezerwowe	20	857	857
Zyski zatrzymane	20	23 940	10 838
Razem kapitały własne		134 914	121 812
Zobowiązanie długoterminowe			
Długoterminowe kredyty i pożyczki	21	69 711	16 492
Rezerwa na podatek odroczoney	10	2 495	2 622
Rezerwy na zobowiązania	22	146	146
Przychody przyszłych okresów	24	5 913	5 803
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	18 890	21 739
		97 155	46 802
Zobowiązania krótkoterminowe			
Krótkoterminowe pożyczki i kredyty	21	14 248	63 129
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	23	46 885	39 429
Zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego		120	-
Rezerwy na zobowiązania	22	1 080	898
Transakcje terminowe typu forward		17	12
Przychody przyszłych okresów	24	634	630
Pozostałe zobowiązania finansowe	25	4 251	3 984
		67 235	108 082
Pasywa razem		299 304	276 696

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	<u>Kapitał akcyjny</u>	<u>Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej</u>	<u>Kapitały rezerwowe</u>	<u>Zyski zatrzymane</u>	<u>Kapitały własne razem</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	3 915	106 202	857	2 727	113 701
Wynik netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	7 373	7 373
Rozliczenie nabycia jednostki zależnej	-	-	-	715	715
Pozostałe korekty	-	-	-	23	23
Całkowite dochody za rok sprawozdawczy	-	-	-	8 111	8 111
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-
Transakcje z właścicielami ujęte w kapitale własnym	-	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2018 roku	3 915	106 202	857	10 838	121 812
Wynik netto za okres sprawozdawczy	-	-	-	13 102	13 102
Całkowite dochody za rok sprawozdawczy	-	-	-	13 102	13 102
Wypłata dywidendy	-	-	-	-	-
Transakcje z właścicielami ujęte w kapitale własnym	-	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2019 roku	3 915	106 202	857	23 940	134 914

JEDNOSTKOWE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019 w tys. PLN	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018 w tys. PLN
Działalność kontynuowana		
Działalność operacyjna		
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	17 151	10 054
Korekty o pozycje:		
Amortyzacja	9 018	8 003
Odsetki zapłacone	3 317	3 967
Odsetki otrzymane	(536)	(1 811)
Dywidendy otrzymane	(6 143)	(1 301)
(Zyski) straty z działalności inwestycyjnej	(650)	(1 059)
Zmiana stanu zapasów	(2 605)	(3 239)
Zmiana stanu należności	(18 357)	(6 591)
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw	7 045	(2 183)
Zmiana stanu innych aktywów	(182)	47
Inne korekty	-	-
Razem korekty	(9 093)	(4 167)
Podatek dochodowy zapłacony	(3 433)	(1 010)
	4 625	4 877
Działalność inwestycyjna		
Wydatki na zakup rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	(5 832)	(8 559)
Przychody ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	650	12 200
Wydatki na zakup aktywów finansowych	-	(112)
Spłata (udzielenie) pożyczek	(5 415)	(3 370)
Odsetki otrzymane	536	1 811
Otrzymane dotacje do projektów rozwojowych	749	1 743
Dywidendy otrzymane	6 143	1 301
	(3 169)	5 014
Działalność finansowa		
Zaciągnięcie (spłata) kredytów bankowych i pożyczek	3 938	1 004
Zaciągnięcie (spłata) pożyczek od podmiotów zależnych	400	500
Zaciągnięcie (spłata) zobowiązań z tytułu leasingu finansowego	(3 197)	(6 624)
Odsetki zapłacone	(3 317)	(3 967)
	(2 176)	(9 087)
Zmiana stanu środków pieniężnych z działalności kontynuowanej	(720)	804
Zmiana stanu środków pieniężnych z działalności zaniechanej	45	(1 011)
Zmiana stanu środków pieniężnych	(675)	(207)
Środki pieniężne na początek okresu	977	1 184
Środki pieniężne na koniec okresu	302	977

	31.03.2018	Przepływy pieniężne	Zmiany niepieniężne			31.03.2019
			Zwiększenia i reklasyfikacje	Efekt różnic kursowych	Zmiany w wartości godziwej	
Pożyczki/kredyty długoterminowe	16 492	-	53 219	-	-	69 711
Pożyczki/kredyty krótkoterminowe	63 129	4 338	(53 219)	-	-	14 248
Zobowiązania leasingowe	25 723	(3 197)	615	-	-	23 141

DODATKOWE NOTY OBJAŚNIAJĄCE

NOTA 1 - INFORMACJE PODSTAWOWE

1. Informacje o Spółce

„MERCOR” S.A. prowadzi przedsiębiorstwo w formie spółki akcyjnej. Do dnia 21 września 2004 roku spółka działała jako Przedsiębiorstwo Usługowo-Handlowe MERCOR Sp. z o.o. W dniu 21 września 2004 PUH MERCOR Sp. z o.o. została przekształcona w spółkę akcyjną.

Siedziba Spółki mieści się w Gdańsku, przy ul. Grzegorza z Sanoka 2. Spółka prowadzi działalność w miejscu swojej siedziby jak również poprzez biura handlowe i zakłady produkcyjne, które nie są samobilansującymi się jednostkami Spółki. Organem rejestrowym Spółki jest Sąd Rejonowy w Gdańsku, VII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Spółka jest zarejestrowana pod numerem KRS 0000217729.

Podstawowy przedmiot działalności Spółki to produkcja, sprzedaż, montaż oraz serwis systemów biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych. Do dnia 16 grudnia 2013 roku oferta Spółki obejmowała wszystkie cztery grupy asortymentowo–produktowe swojej branży:

- oddzielenia przeciwpożarowe (drzwi, bramy, ścianki profilowe),
- systemy oddymiania, odprowadzania ciepła i doświetleń dachowych,
- systemy wentylacji pożarowej,
- zabezpieczenia ogniochronne konstrukcji budowlanych.

Z dniem 16 grudnia 2013 roku nastąpiło zbycie przez Spółkę i jej Grupę Kapitałową części jej działalności związanej z oddzieleniami przeciwpożarowymi, w związku z czym Spółka nie oferuje już rozwiązań z tego zakresu.

2. Zarząd

Na dzień 31 marca 2019 roku w skład Zarządu Spółki wchodziło:

Krzysztof Krempeć	-	Prezes Zarządu
Jakub Lipiński	-	Pierwszy Wiceprezes Zarządu
Tomasz Kamiński	-	Członek Zarządu

W trakcie roku obrotowego nie następowały zmiany w składzie zarządu Spółki.

3. Rada Nadzorcza

Skład Rady Nadzorczej Spółki na dzień 31 marca 2019 roku był następujący:

Lucjan Myrda	-	Przewodniczący
Karol Żbikowski	-	Wiceprzewodniczący
Tomasz Rutowski	-	Sekretarz
Marian Popinigis	-	Członek
Eryk Karski	-	Członek
Błażej Żmijewski	-	Członek
Tomasz Cierkowski	-	Członek

Od dnia 19 lipca 2007 roku akcje Spółki notowane są na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki podjęło uchwałę, zgodnie z którą, począwszy od roku obrotowego rozpoczynającego się od 1 stycznia 2007 roku, Spółka sporządza sprawozdania finansowe zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej.

Niniejsze jednostkowe sprawozdanie finansowe Spółki powinno być czytane łącznie ze skonsolidowanym sprawozdaniem finansowym zatwierdzonym do publikacji przez Zarząd i opublikowanym tego samego dnia co jednostkowe sprawozdanie finansowe.

NOTA 2 - ISTOTNE ZASADY RACHUNKOWOŚCI

1. Podstawa sporządzenia jednostkowego sprawozdania finansowego

Uchwałą Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy z dnia 29 października 2009 roku wprowadzona została zmiana statutu Spółki określająca okres trwania roku obrotowego Spółki. Obecnie rok obrotowy Spółki trwa od 1 kwietnia do 31 marca, z tym że pierwszy po zmianie rok obrotowy trwał 15 miesięcy i obejmował okres od 1 stycznia 2010 roku do 31 marca 2011 roku.

Dane finansowe w sprawozdaniu finansowym wykazane zostały w tysiącach złotych (tys. PLN), chyba że w konkretnych sytuacjach podane zostały z większą dokładnością.

Walutą funkcjonalną i sprawozdawczą Spółki jest Złoty Polski (PLN).

Przy sporządzaniu niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego stosowane były te same zasady rachunkowości i metody obliczeniowe, jakie Spółka stosowała przy ostatnim rocznym jednostkowym sprawozdaniu finansowym.

Jednostkowe sprawozdanie finansowe sporządzone zostało zgodnie z zasadą kosztu historycznego, z wyjątkiem pozycji pochodnych instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej.

2. Założenie kontynuacji działalności

Na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu „MERCOR” S.A. na dzień 31 marca 2019r. oraz za rok obrotowy od 1 kwietnia 2018r. do 31 marca 2019r. Zarząd przeanalizował wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Spółki, w szczególności skupiając się na wskaźnikach rentowności i kapitału obrotowego, których wartości odchylają się negatywnie od przyjętych standardowo wartości progowych.

W opinii Zarządu „MERCOR” S.A. poziom tych wskaźników nie wpływa negatywnie na zdolność Spółki do kontynuacji działalności.

Spółka jest producentem systemów biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych, czyli jej klientami są spółki z sektora budowlanego, który to sektor charakteryzuje się niższymi od innych gałęzi rynku wskaźnikami płynności. Dodatkowo największy wpływ na poziom zarówno wskaźników płynności, jak i kapitału obrotowego ma w „MERCOR” S.A. poziom wykorzystania kredytów, gdyż Spółka na 31 marca 2019r. korzystała głównie z kredytów obrotowych.

W kwietniu 2018 r. Spółka refinansowała kredyt udzielony przez PKO BP S.A. kredytem udzielonym przez mBank S.A., którego zapadalność poprawiła Spółce strukturę bilansu i wskaźniki, umożliwiając prezentację części zobowiązań kredytowych w zobowiązaniach długoterminowych. Oprócz zmiany jednego z banków finansujących, „MERCOR” S.A. otrzymał również podwyższenie limitów kredytowych we wszystkich bankach finansujących łącznie na kwotę 5 mln PLN. Oprócz zwiększenia limitów kredytowych, Spółka podpisała także umowę na kredyt inwestycyjny związany z finansowaniem nakładów na rozbudowę linii produkcyjnej do płyty mcr Silboard, która jest strategicznym produktem w portfolio Grupy Mercor. Finansowanie wydatków kapitałowych z kredytu inwestycyjnego zamiast, jak w poprzednich latach, obrotowego pozytywnie wpływa na wskaźniki płynności. Dodatkowo poziom kowenantów bankowych na koniec roku 2018/2019, który jest znacznie poniżej progów określonych w umowach, pozwala sądzić, że w sytuacji zapotrzebowania na dodatkowy kapitał Spółka może liczyć na zwiększenie poziomu zewnętrznego finansowania.

W maju 2019 roku raportem bieżącym nr 7/2019 Spółka poinformowała rynek o zamiarze emisji akcji w liczbie do 19,99% dopuszczonych obecnie do obrotu akcji Spółki, co stanowi dodatkowy pozytywny dla sytuacji finansowej Spółki czynnik.

Zainicjowane zostało wiele projektów optymalizujących w obszarach operacyjnych, dzięki którym Zarząd oczekuje dalszej poprawy wskaźników sprawności działania spółki, co w przyszłości przełoży się na poprawę rentowności Spółki, a co za tym idzie płynności oraz zwiększenie dostępności kredytów na sfinansowanie rosnącego kapitału pracującego.

W pierwszych dwóch miesiącach następujących po dniu bilansowym Grupa Kapitałowa podpisała umowy z klientami na łączną wartość 74,3 mln zł, co stanowi wzrost do analogicznego okresu roku poprzedniego o 14%.

Podsumowując, ze względu na opisany powyżej poziom finansowania dłużnego, planowaną emisję akcji, portfel zamówień i oczekiwane w budżecie wyniki, Zarząd „MERCOR” S.A. nie widzi zagrożenia dla kontynuacji działalności Spółki.

3. Oświadczenie o zgodności

Sprawozdanie finansowe „MERCOR” S.A. obejmujące rok obrotowy zakończony 31 marca 2019 roku zostało sporządzone przy zastosowaniu regulacji Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej mających zastosowanie na 31 marca 2019 roku w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską.

W szczególności niniejsze sprawozdanie finansowe zostało sporządzone z uwzględnieniem zmian do standardu MSR 1 „Prezentacja sprawozdań finansowych” w zakresie ujawnień. Spółka dokonała modyfikacji zakresu i formatu ujawnień, które dotyczyły:

- **kwestii istotności** – nieistotne ujawnienia nie zostały zaprezentowane, nawet jeżeli stanowiły część wymogu danego standardu,
- **agregacji lub dezagregacji wybranych pozycji** – w celu zwiększenia przejrzystości i użyteczności sprawozdania finansowego,
- **zasad rachunkowości** – zaprezentowane zostały te zasady, które mają istotny wpływ na prezentację efektów działalności i sytuację finansową Spółki.

4. Zmiany Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej

Efekt zastosowania nowych standardów rachunkowości i zmian polityki rachunkowości

Zasady (polityka) rachunkowości zastosowane do sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego za rok kończący się 31 marca 2019r. są spójne z tymi, które zastosowano przy sporządzeniu rocznego sprawozdania finansowego za poprzedni rok obrotowy, z wyjątkiem zmian opisanych poniżej.

Zastosowano takie same zasady dla okresu bieżącego i porównywalnego.

Aktualnie istnieją trzy regulacje nie zatwierdzone przez EU, gdyż procesy przyjęcia MSSF 14 i zmian MSSF 10 i MSR 28 zostały wstrzymane.

Spółka nie dokonała korekty prezentacyjnej danych porównywalnych za poprzedni rok obrotowy.

Zmiany wynikające ze zmian MSSF

Od początku roku obrotowego obowiązują następujące nowe lub zmienione standardy oraz interpretacje wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR) lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

- **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

MSSF 9 „Instrumenty finansowe” zastąpił dotychczasowy MSR 39. Standard ten wprowadził jeden model przewidujący tylko dwie kategorie klasyfikacji aktywów finansowych: wyceniane wg wartości godziwej i wyceniane wg zamortyzowanego kosztu. Klasyfikacja dokonywana jest na moment początkowego ujęcia i zależna od przyjętego przez jednostkę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych z tych instrumentów. Ponadto MSSF 9 wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych.

W odniesieniu do Spółki zastosowanie MSSF 9 spowodowało zmianę podejścia do szacowania utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu. Wysokość odpisów aktualizujących należności handlowe jest zgodna z wielkością ustaloną zgodnie z wymogami MSSF 9, tj. wg modelu oczekiwanej straty. Oszacowanie ściągальności należności ustalono na podstawie przeszłych danych historycznych, gdyż kwota należności zawiera grupę rozproszonych pozycji, które można zagregować na bazie podobieństwa ryzyka kredytowego oraz zachowania klientów w przyszłości.

W związku ze sporym rozproszeniem klientów, wykazujących brak dominującej przewagi w strukturze przychodów i należności, nie tworzono odrębnego portfela klientów do analizy, uznając jednorodność grupy należności. Szacując wpływ MSSF 9 na sprawozdanie finansowe, Spółka podjęła decyzję o wdrożeniu standardu MSSF 9 bez korygowania danych porównawczych, z uwagi na fakt, że analiza korekt związana z dostosowaniem do MSSF 9 nie wykazała poziomu istotności zmieniającego w sposób istotny prezentację odpisów na należności handlowe.

- **MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”**

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami” zastąpił MSR 18 i MSR 11 oraz odpowiednia interpretacje. Zasady przewidziane w MSSF 15 dotyczą wszystkich umów skutkujących przychodami. Fundamentalną zasadą nowego standardu jest ujmowanie przychodów w momencie transferu kontroli nad towarami lub usługami na rzecz klienta, w wysokości ceny transakcyjnej. Wszelkie towary lub usługi sprzedawane w pakietach, które da się wyodrębnić w ramach pakietu, należy ujmować oddzielnie, ponadto wszelkie upusty i rabaty dotyczące ceny transakcyjnej należy co do zasady alokować do poszczególnych elementów pakietu. W przypadku, gdy wysokość przychodu jest zmienna, zgodnie z nowym standardem kwoty zmienne są zaliczane do przychodów, o ile istnieje duże prawdopodobieństwo, że w przyszłości nie nastąpi odwrócenie ujęcia przychodu w wyniku przeszacowania wartości. Ponadto, zgodnie z MSSF 15, koszty poniesione w celu pozyskania i zabezpieczenia kontraktu z klientem należy aktywować i rozliczać w czasie przez okres konsumowania korzyści z tego kontraktu.

Spółka zastosowała zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami. Zmiana modelu rozpoznawania przychodów nie wpłynęła na wartości wykazywane w sprawozdaniu finansowym.

- **Objaśnienia do MSSF 15 „Przychody z umów z klientami”.**

Dostarczają dodatkowych informacji i wyjaśnień dotyczących głównych założeń przyjętych w MSSF 15, m. in. Na temat identyfikacji osobnych obowiązków, ustalenia czy jednostka pełni rolę pośrednika (agenta), czy też jest głównym dostawcą dóbr i usług (principal) oraz sposobu ewidencji przychodów z tytułu licencji. Oprócz dodatkowych objaśnień, wprowadzono także zwolnienia i uproszczenia dla jednostek stosujących nowy standard po raz pierwszy.

- **Zmiany w MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji płatności na bazie akcji**

Zmiany w MSSF 2 zostały opublikowane w dniu 20 czerwca 2016 roku i mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem zmian w standardzie było doprecyzowanie sposobu ujmowania niektórych rodzajów transakcji płatności na bazie akcji.

- **Zmiany w MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 “Instrumenty finansowe” w MSSF 4 “Umowy ubezpieczeniowe” opublikowane w dniu 12 września 2016 roku.**

Mają one zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później.

- **KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób określić datę transakcji dla celów ustalenia właściwego kursu (do przeliczeń) transakcji zawartej w walucie obcej w sytuacji, gdy jednostka płaci lub otrzymuje zaliczkę w walucie obcej.

- **Zmiana w MSR 40 Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych**

Zmiana w MSR 40 została opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później. Jej celem jest doprecyzowanie, że przeniesienie nieruchomości z lub do nieruchomości inwestycyjnych może nastąpić wtedy, i tylko wtedy, gdy nastąpiła zamiana sposobu użytkowania nieruchomości.

- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2014-2016)**

W dniu 8 grudnia 2016 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących 3 standardów:

- MSSF 1 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa*, w zakresie usunięcia kilku zwolnień przewidzianych w tym standardzie, które nie mają już zastosowania,
- MSSF 12 *Ujawnianie informacji na temat udziałów w innych jednostkach*, w zakresie doprecyzowania wymogów odnośnie ujawnień informacji na temat udziałów niezależnie od tego czy są one traktowane jako przeznaczone do sprzedaży, przekazania w formie dywidendy i działalność zaniechana, czy też nie,
- MSR 28 *Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*, w zakresie momentu, w którym jednostki o charakterze inwestycyjnym (np. venture capital) mogą zdecydować o wyborze sposobu wyceny udziałów w jednostkach stowarzyszonych lub wspólnych przedsięwzięciach w wartości godziwej, a nie metodą praw własności.

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem poprawek do MSSF 12, które obowiązują dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później) lub później.

Standardy nieobowiązujące (Nowe standardy i interpretacje)

W niniejszym sprawozdaniu finansowym Spółka nie zdecydowała o wcześniejszym zastosowaniu opublikowanych standardów lub interpretacji przed ich datą wejścia w życie.

Następujące standardy i interpretacje zostały wydane przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości lub Komitet ds. Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej, a nie weszły jeszcze w życie na dzień bilansowy:

- **MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts***

Nowy standard został opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później. Nowy standard ma charakter przejściowy w związku z toczącymi się pracami RMSR nad uregulowaniem sposobu rozliczania operacji w warunkach regulacji cen. Standard wprowadza zasady ujmowania aktywów i zobowiązań powstałych w związku z transakcjami o cenach regulowanych w przypadku gdy jednostka podejmie decyzję o przejściu na MSSF.

- **MSSF 16 Leasing**

Nowy standard został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące leasingu (m.in. MSR 17) i diametralnie zmienia podejście do umów leasingowych o różnym charakterze, nakazując leasingobiorcą wykazywanie w bilansach aktywów i zobowiązań z tytułu zawartych umów leasingowych, niezależnie od ich rodzaju.

Spółka nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu.

Spółka zdecydowała o wdrożeniu standardu MSSF 16 z dniem 1 kwietnia 2019 roku, retrospektywnie (tzw. zmodyfikowane podejście retrospektywne), w efekcie czego dane porównawcze za rok zakończony 31 marca 2019 nie zostaną przekształcone.

Spółka dokonała analizy istotnych umów leasingu operacyjnego, najmu, dzierżawy oraz [prawa wieczystego użytkowania gruntów i określiła, które umowy spełnią definicję leasingu wg MSSF 16. Spółka skorzystała ze zwolnień wymienionych w standardzie dla umów krótkoterminowych (poniżej 12 miesięcy) oraz umów o niskiej wartości. Wszystkie umowy, których data zakończenia umowy nie została określona, a okres ich wypowiedzenia jest krótszy niż 12 miesięcy, zostały potraktowane jako krótkoterminowe.

Spółka jest w trakcie procesu szacowania wartości w zakresie powyższych zmian, a wartość tych szacunków może ulec zmianie.

Ujęcie aktywów z tytułu prawa do użytkowania

W dniu pierwszego zastosowania Spółka ujmuje składnik aktywów z tytułu użytkowania, w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, wyceniając składnik aktywów z tytułu prawa do użytkowania w kwocie równej zobowiązaniu z tytułu leasingu, skorygowanej o kwoty wszelkich przedpłat lub naliczonych opłat leasingowych odnoszących się do tego leasingu, ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej bezpośrednio sprzed dnia pierwszego zastosowania.

Zgodnie z nowym standardem, aktywa z tytułu prawa do użytkowania po dacie przejścia wycenia się według kosztu. Koszt składnika aktywów z tytułu prawa do użytkowania obejmuje:

- kwotę początkowej wyceny zobowiązania z tytułu leasingu,
- wszelkie opłaty leasingowe zapłacone w dacie rozpoczęcia lub przed tą datą, pomniejszone o wszelkie otrzymane zachęty leasingowe,
- początkowe koszty bezpośrednie poniesione przez leasingobiorcę w związku z zawarciem umowy leasingu.

Prawo do użytkowania składnika aktywów jest traktowane podobnie jak inne aktywa niefinansowe i odpowiednio amortyzowane.

Spółka rozważa prezentację prawa do użytkowania aktywów w pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej obejmującej również składniki aktywów stanowiące jej własność, tak jak składniki aktywów użytkowane na podstawie aktualnie obowiązujących umów leasingu finansowego zgodnie z MSR 17.

Ujęcie zobowiązań z tytułu leasingu

Po przyjęciu MSSF 16 Spółka będzie ujmowała w dniu pierwszego zastosowania zobowiązanie z tytułu leasingu w przypadku leasingów wcześniej sklasyfikowanych jako leasingi operacyjne zgodnie z MSR 17, wycenione w wartości bieżącej opłat leasingowych pozostających do zapłaty. Dla potrzeb ujawnień dotyczących wpływu implementacji MSSF 16 zastosowano dyskontowanie przy użyciu krańcowej stopy procentowej. Na datę początkowego ujęcia opłaty leasingowe zawarte w wycenie zobowiązania z tytułu leasingu obejmują następujące rodzaje opłat za prawo do użytkowania bazowego składnika aktywów przez okres trwania leasingu:

- stałe opłaty leasingowe pomniejszone o wszelkie należne zachęty leasingowe,
- zmienne opłaty leasingowe uzależnione od indeksów rynkowych,
- kwoty których zapłaty oczekuje się w ramach gwarantowanej wartości końcowej przedmiotu leasingu,
- cenę wykonania opcji kupna, jeżeli można z wystarczającą pewnością założyć, że zostanie ona zrealizowana,
- płatności kar umownych za wypowiedzenie leasingu jeżeli okres leasingu odzwierciedla wykorzystanie przez leasingobiorcę opcji wypowiedzenia umowy.

Zastosowanie szacunków

Wdrożenie MSSF 16 wymaga dokonania pewnych szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań z tytułu leasingu finansowego oraz aktywów z tytułu prawa do użytkowania. Obejmują one m. in.:

- ustalenie umów objętych MSSF 16,
- ustalenie okresu obowiązywania umów (w tym dla umów z nieokreślonym terminem lub z możliwością przedłużenia),
- ustalenie stopy procentowej stosowanej do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych,
- ustalenie stawki amortyzacyjnej.

Wpływ zastosowania MSSF na bilans otwarcia na dzień 01.04.2019 jako aktywo z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązania z tytułu umów leasingowych wstępnie oszacowano na kwotę 7,8 mln zł. Oszacowane wartości w dalszym ciągu są przedmiotem analiz, a ich końcowa wartość może ulec zmianie. Wpływ implementacji MSSF 16 na ujęcie dodatkowych zobowiązań finansowych i odnośnych aktywów z tytułu prawa do użytkowania został oszacowany na podstawie obowiązujących umów na dzień 1 kwietnia 2019 roku. W wyniku wdrożenia MSSF 16 na dzień 1 kwietnia 2019 roku Spółka szacuje iż nastąpi wzrost wartości aktywów w kwocie 7,8 mln zł oraz wzrost wartości zobowiązań w kwocie 7,8 mln zł. Oszacowane wartości w dalszym ciągu są przedmiotem analiz, a ich końcowa wartość może ulec zmianie.

- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**

Nowy standard został opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2021 roku lub później. Dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie (pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15 i MSSF 9). Standard zastępuje dotychczasowe regulacje dotyczące umów ubezpieczeniowych (MSSF 4).

- **Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem**

Zmiany w MSSF 10 i MSR 28 zostały opublikowane w dniu 11 września 2014 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub później (termin wejścia w życie obecnie został odroczony bez wskazania daty początkowej). Zmiany doprecyzowują rachunkowość transakcji, w których jednostka dominująca traci kontrolę nad jednostką zależną, która nie stanowi „biznesu” zgodnie z definicją określoną w MSSF 3 „Połączenia jednostek”, w drodze sprzedaży wszystkich lub części udziałów w tej jednostce zależnej do jednostki stowarzyszonej lub wspólnego przedsięwzięcia ujmowanego metodą praw własności.

Grupa zastosuje zmiany w standardach nie wcześniej niż z dniem ustalonym przez Unię Europejską jako data wejścia w życie tego standardu. Aktualnie Komisja Europejska postanowiła odroczyć formalną procedurę zatwierdzenia zmienionych standardów.

- **KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego**

Nowa interpretacja została opublikowana w dniu 7 czerwca 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Celem interpretacji jest wskazanie w jaki sposób ująć w sprawozdaniach finansowych podatek dochodowy w przypadkach, gdy istniejące przepisy podatkowe mogą pozostawiać pole do interpretacji i różnicy zdań pomiędzy jednostką i organami podatkowymi.

- **Zmiana w MSSF 9: Przedpłaty z ujemną rekompensatą**

Zmiana w MSSF 9 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla aktywów finansowych, które mogą zostać spłacone wcześniej na podstawie warunków umownych i, formalnie, mogłyby nie spełniać wymogów testu „płatność wyłącznie kapitału i odsetek”, co wykluczałoby ich wycenę w zamortyzowanym koszcie lub w wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

- **Zmiana w MSR 28: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**

Zmiana w MSR 28 została opublikowana w dniu 12 października 2017 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Jej celem jest wskazanie zasad wyceny dla udziałów w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach w sytuacji, gdy nie są one wyceniane metodą praw własności.

Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2015-2017*)

W dniu 12 grudnia 2017 roku w wyniku dokonanego przeglądu MSSF wprowadzono drobne poprawki do następujących standardów:

- MSSF 3 *Połączenia jednostek*, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia kontroli jednostka ponownie wycenia posiadane udziały we wspólnym działaniu,
- MSSF 11 *Wspólne ustalenia umowne*, w zakresie doprecyzowania, że w momencie objęcia współkontroli jednostka nie wycenia ponownie posiadanych udziałów we wspólnym działaniu,
- MSR 12 *Podatek dochodowy*, wskazując, że wszelkie podatkowe konsekwencje wypłat dywidend należy ujmować w taki sam sposób.

- MSR 23 *Koszty finansowania zewnętrznego*, nakazując zaliczać do źródeł finansowania o charakterze ogólnym również te kredyty i pożyczki, które pierwotnie służyły finansowaniu powstających aktywów – od momentu, gdy aktywa są gotowe do wykorzystania zgodnie z zamierzonym celem (użytkowanie lub sprzedaż).

Mają one zastosowanie dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub później.

- Zmiany w MSR 19: *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu*

Zmiany w MSR 19 zostały opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Zmiany dotyczą sposobu ponownej wyceny programów zdefiniowanych świadczeń w przypadku, gdy ulegają one zmianie. Zmiany w standardzie oznaczają, że w przypadku ponownej wyceny aktywa/zobowiązania netto z tytułu danego programu należy zastosować zaktualizowane założenia w celu określenia bieżącego kosztu zatrudnienia i kosztów odsetek dla okresów po zmianie programu. Do tej pory, MSR 19 tego nie wyjaśniał precyzyjnie.

- Zmiana w MSSF 3 *Połączenia jednostek*

Zmiana w MSSF 3 została opublikowana w dniu 22 października 2018 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Celem zmiany było doprecyzowanie definicji przedsięwzięcia (ang. *business*) i łatwiejsze odróżnienie przejęć „przedsięwzięć” od grup aktywów dla celów rozliczenia połączeń.

- Zmiany w MSR 1 i MSR 8: *Definicja określenia „istotny”*

Zmiany w MSR 1 i MSR 8 zostały opublikowane w dniu 31 października 2018 roku i mają zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2020 roku lub później.

Celem zmian było doprecyzowanie definicji „istotności” i ułatwienie jej stosowania w praktyce.

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji przyjętych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych standardów, interpretacji oraz zmian do nich, które na dzień zatwierdzenia niniejszego sprawozdania finansowego do publikacji nie zostały jeszcze przyjęte do stosowania przez kraje UE:

- MSSF 14 *Regulatory Deferral Accounts* opublikowany w dniu 30 stycznia 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- MSSF 17 *Umowy ubezpieczeniowe*, opublikowany w dniu 18 maja 2017,
- Zmiany w MSSF 10 i MSR 28: *Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem* opublikowane w dniu 11 września 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- Zmiana w MSR 28: *Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach*, opublikowana 12 października 2017 roku,
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2015-2017*) opublikowane w dniu 12 grudnia 2017 roku,
- Zmiany w MSR 19: *Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu* opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku.
- Zmiana w MSSF 3 *Połączenia jednostek* opublikowana w dniu 22 października 2018 roku,
- Zmiany w MSR 1 i MSR 8: *Definicja określenia „istotny”* opublikowane w dniu 31 października 2018 roku

Spółka postanowiła nie korzystać z możliwości wcześniejszego zastosowania powyższych standardów, zmian do standardów i interpretacji.

5. Szacunki Zarządu

Sporządzając niniejsze sprawozdanie finansowe, Zarząd Spółki wykorzystywał szacunki, oparte na pewnych założeniach i osądach. Szacunki te mają wpływ na przyjęte zasady oraz prezentowane wartości aktywów, zobowiązań oraz przychodów i kosztów.

Szacunki oraz związane z nimi założenia leżące u ich podstaw opierają się na doświadczeniu historycznym oraz analizie różnorodnych czynników, które są uznawane za racjonalne w danych okolicznościach, a ich wyniki stanowią podstawę profesjonalnego osądu co do wartości poszczególnych pozycji, których dotyczą.

W niektórych istotnych kwestiach Zarząd Spółki opiera się na opiniach niezależnych ekspertów. W związku z charakterem oszacowań i przyjętych założeń dotyczących przyszłości, uzyskane w ten sposób oszacowania księgowo z definicji mogą nie pokrywać się z faktycznymi rezultatami. Szacunki oraz założenia w nich przyjęte podlegają bieżącej weryfikacji. Zmiana szacunków księgowych jest rozpoznawana w okresie, w którym zostały one zmienione, jeśli dotyczą wyłącznie tego okresu lub także w kolejnych okresach.

Oszacowania i założenia, które niosą ze sobą ryzyko obejmują:

a) rezerwy na świadczenia pracownicze

W zakresie świadczeń pracowniczych Spółka nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółka nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez nią lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych. Zastosowanie tych metod wymaga przyjęcia wielorakich założeń, w tym odpowiednich stóp dyskontowych oraz założeń demograficznych.

b) kontrakty długoterminowe

Spółka dokonuje ustalenia stopnia zaawansowania kontraktów długoterminowych przez ustalenie proporcji dotychczas poniesionych kosztów danego projektu do całkowitych szacowanych kosztów tego projektu.

Z uwagi na charakter prowadzonych projektów, a także możliwość pojawienia się nieprzewidywanych wcześniej trudności związanych z ich realizacją, może się okazać, iż rzeczywiste całkowite koszty realizacji projektu będą różniły się od dokonywanych szacunków. Zmiana szacunków całkowitych kosztów realizacji projektów może spowodować, iż ustalony na dzień kończący okres sprawozdawczy stopień zaawansowania projektu, a tym samym rozpoznany przychód, powinien być ustalony w innej wartości.

c) zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe na dzień kończący okres sprawozdawczy wycenia się w wartości bieżącej przyszłych płatności przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny kosztu pieniądza.

d) akcje i udziały w jednostkach powiązanych

Aktywa finansowe związane z jednostkami powiązаныmi ujmowane są w księgach w cenie nabycia. W przypadku trwałej utraty wartości wartość udziałów pomniejsza się je o odpowiedni odpis. Na dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka dokonuje testów na trwałą utratę wartości, a skutki trwałej utraty wartości odnoszone są do wyniku finansowego.

e) pozostałe

Oprócz wyżej wymienionych Spółka dokonuje okresowego (przynajmniej raz do roku, na dzień kończący okres sprawozdawczy) oszacowania prawidłowości ustalenia okresów użytkowania poszczególnych składników rzeczowych aktywów trwałych, ewentualnej wartości rezydualnej poszczególnych obiektów, jak również odpisów aktualizujących dotyczących należności oraz zapasów. Szacunki te oparte są głównie na doświadczeniu historycznym oraz analizie różnorodnych czynników wpływających na wykorzystanie posiadanego majątku oraz możliwości skonsumowania korzyści ekonomicznych w nim zawartych.

6. Istotne zasady rachunkowości

Wartości niematerialne

Wartości niematerialne obejmują aktywa Spółki, które nie posiadają postaci fizycznej, są identyfikowalne oraz które można wiarygodnie wycenić, a które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki.

Wartości niematerialne ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartości niematerialne powstałe na skutek prowadzenia prac rozwojowych, ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej po spełnieniu następujących warunków:

- z technicznego punktu widzenia istnieje możliwość ukończenia składnika wartości niematerialnych, tak aby nadawał się do sprzedaży lub użytkowania,
- istnieje możliwość udowodnienia zamiaru ukończenia składnika oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- składnik będzie zdolny do użytkowania lub sprzedaży,
- znany jest sposób, w jaki składnik będzie wytwarzał przyszłe korzyści ekonomiczne,
- zapewnione zostaną środki techniczne oraz finansowe konieczne do ukończenia prac rozwojowych oraz jego użytkowania i sprzedaży,
- istnieje możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych.

Nakłady poniesione w okresie prowadzenia prac badawczych oraz nakłady niespełniające w/w warunków ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym w dacie ich poniesienia.

Amortyzacja wartości niematerialnych odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Spółka nie posiada wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Dla celów amortyzacji wartości niematerialnych o określonym okresie użytkowania stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników wartości niematerialnych są następujące:

Licencje na oprogramowanie	od 2 do 10 lat
Prace rozwojowe	od 2 do 20 lat

Wartości niematerialne poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla wartości niematerialnych w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy. Skutki utraty wartości dla pozycji wartości niematerialnych jak również ich amortyzacji odnoszone są w koszty działalności operacyjnej.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy wartości niematerialne wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują środki trwałe i nakłady na środki trwałe w budowie, które jednostka zamierza wykorzystywać w swojej działalności oraz na potrzeby administracyjne w okresie dłuższym niż 1 rok, które w przyszłości spowodują wpływ korzyści ekonomicznych do jednostki. Nakłady na rzeczowe aktywa trwałe obejmują poniesione nakłady inwestycyjne na przyszłe dostawy maszyn, urządzeń i usług związanych z wytworzeniem rzeczowych aktywów trwałych.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz rzeczowe aktywa trwałe w budowie ujmowane są pierwotnie w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują istotne specjalistyczne części zamienne, które funkcjonują jako element rzeczowego aktywa trwałego. Jako odrębne pozycje środków trwałych ujmowane są także istotne komponenty, również o charakterze niematerialnym.

Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych, w tym komponentów i specjalistycznych części zamiennych, odbywa się według stawek odzwierciedlających przewidywany okres ich użytkowania. Dla celów amortyzacji rzeczowych aktywów trwałych stosowana jest metoda amortyzacji liniowej. Okresy użytkowania dla poszczególnych składników środków trwałych są następujące:

Budynki i budowle	od 10 do 45 lat
Maszyny i urządzenia	od 3 do 10 lat
Środki transportu	od 4 do 7 lat
Pozostałe środki trwałe	od 3 do 10 lat

Grunty własne oraz grunty użytkowane w ramach leasingu finansowego nie podlegają amortyzacji. Spółka traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny.

Rzeczowe aktywa trwałe oraz środki trwałe w budowie poddawane są testowi na utratę wartości, jeśli istnieją przesłanki wskazujące na występowanie utraty wartości, przy czym dla rzeczowych aktywów trwałych w budowie w okresie ich realizacji ewentualna utrata wartości określana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy. Skutki utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz aktywów trwałych w budowie odnoszone są w pozostałe koszty operacyjne.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy rzeczowe aktywa trwałe oraz aktywa trwałe w budowie wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia po pomniejszeniu o dokonane odpisy amortyzacyjne oraz ewentualne odpisy z tytułu trwałej utraty wartości.

Akcje i udziały w jednostkach powiązanych

Akcje i udziały w jednostkach powiązanych wykazywane są w koszcie historycznym pomniejszonym o utworzone odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Aktywa finansowe

Spółka klasyfikuje aktywa finansowe do jednej z kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki udzielone i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży. Klasyfikacja poszczególnych aktywów finansowych uzależniona jest od przeznaczenia aktywa finansowego oraz intencji Zarządu. Zarząd określa powyższą klasyfikację w momencie początkowego ujęcia danego aktywa oraz w uzasadnionych przypadkach dokonuje odpowiedniej reklasyfikacji w okresach kolejnych, za wyjątkiem reklasyfikacji aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej poprzez wynik finansowy.

a. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Do tej kategorii zaliczane są aktywa finansowe przeznaczone do obrotu oraz aktywa finansowe wyznaczone do wyceny w wartości godziwej w momencie ich pierwotnego ujęcia. Aktywa finansowe klasyfikowane są do tej kategorii, jeżeli przeznaczone są do sprzedaży w krótkim okresie. Do kategorii aktywów finansowych przeznaczonych do obrotu klasyfikuje się także instrumenty pochodne, chyba że związane są z rachunkowością zabezpieczeń.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmowane są początkowo w wartości godziwej, zaś koszty transakcji ujmowane są bezpośrednio w wyniku finansowym. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej odnoszone są na wynik finansowy w okresie, w którym powstały. Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Spółka przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii prezentowane są jako aktywa bieżące, kiedy przeznaczone są do obrotu lub ich sprzedaż spodziewana jest w ciągu 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy.

b. Pożyczki udzielone i należności

Pożyczki udzielone i należności są aktywami finansowymi będącymi instrumentami finansowymi, o określonej lub możliwej do określenia wielkości płatności, które nie są notowane i nie zostały nabyte z intencją przeznaczenia do sprzedaży.

Pożyczki udzielone i należności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji chyba że są one nieistotne. Na dzień kończący okres sprawozdawczy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej. Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Spółka przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy, kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

c. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Do aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności klasyfikowane są aktywa finansowe o określonych lub możliwych do określenia płatnościach lub ustalonym terminie wymagalności, które Spółka zamierza i jest w stanie utrzymać w posiadaniu do upływu terminu wymagalności, z wyjątkiem udzielonych pożyczek i wierzytelności własnych.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji, chyba że są one nieistotne. Na dzień kończący okres sprawozdawczy kategoria ta wyceniana jest według zamortyzowanego kosztu na bazie efektywnej stopy procentowej. Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Spółka przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy, kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

d. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży Spółka zalicza wszelkie aktywa finansowe niebędące: pożyczkami udzielonymi i należnościami własnymi, aktywami finansowymi utrzymywanymi do upływu terminu wymagalności oraz aktywami finansowymi wycenianymi do wartości godziwej przez wynik finansowy.

Do aktywów dostępnych do sprzedaży zalicza się w szczególności udziały w innych podmiotach niebędących podmiotami powiązanymi, których Spółka nie przeznaczyła do sprzedaży w krótkim terminie.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży ujmowane są początkowo w wartości godziwej łącznie z kosztami transakcji. Na dzień kończący okres sprawozdawczy kategoria ta wyceniana jest według wartości godziwej.

Przychody z odsetek dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w wyniku finansowym według efektywnej stopy procentowej. Dywidendy dotyczące aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmowane są w wyniku finansowym, kiedy prawa do otrzymania płatności przez Spółkę zostały ustalone. Wszystkie inne zmiany w wartości godziwej ujmowane są w kapitale własnym. W momencie sprzedaży tych aktywów lub ich wygaśnięcia skutki ich wyceny ujęte w kapitale własnym rozpoznaje się w wyniku finansowym.

Aktywa te są usuwane ze sprawozdania z sytuacji finansowej, kiedy prawa do otrzymania korzyści z danego aktywa wygasły lub zostały przekazane, a Spółka przekazała praktycznie wszystkie korzyści i ryzyka związane z aktywem.

Aktywa w tej kategorii wykazywane są jako aktywa bieżące, chyba że ich wymagalność przekracza 12 miesięcy od dnia kończącego okres sprawozdawczy, kiedy prezentowane są jako aktywa trwałe.

Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie grupy zobowiązań: zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu oraz zobowiązania finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy. Zobowiązania finansowe przeznaczone do obrotu są to zobowiązania, które: zostały zaciągnięte głównie w celu sprzedaży lub odkupienia w bliskim terminie lub są częścią portfela określonych instrumentów finansowych, którymi zarządza się łącznie, i dla których można potwierdzić generowanie krótkoterminowych zysków lub też stanowią instrumenty pochodne.

W Spółce do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy należą przede wszystkim instrumenty pochodne (Spółka nie stosuje rachunkowości zabezpieczeń) o ujemnej wartości godziwej. Zobowiązania zaliczone do zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej wyceniane są na koniec każdego okresu sprawozdawczego w wartości godziwej a wszelkie zyski lub straty odnoszone są w przychody lub koszty finansowe. Wyceny instrumentów pochodnych w wartości godziwej dokonuje się na koniec okresu sprawozdawczego w oparciu o wyceny przeprowadzone przez banki realizujące transakcje. Wartość godziwą instrumentów dłużnych stanowią przyszłe przepływy pieniężne zdyskontowane bieżącą rynkową stopą procentową właściwą dla podobnych instrumentów.

Instrumenty pochodne i zabezpieczenia

Instrumenty pochodne są ujmowane i wyceniane na dzień kończący okres sprawozdawczy w wartości godziwej. Metody rozpoznania zysku i straty z tych instrumentów uzależnione są od tego, czy dany instrument wyznaczony został jako instrument zabezpieczający i charakteru tego zabezpieczenia. Dany instrument może być wyznaczony jako zabezpieczenie wartości godziwej, zabezpieczenie przepływów pieniężnych lub zabezpieczenie inwestycji zagranicznych.

Zapasy

Zapasy są aktywami przeznaczonymi do sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej, będącymi w trakcie produkcji przeznaczonej na sprzedaż oraz mającymi postać materiałów lub surowców zużywanych w procesie produkcyjnym lub w trakcie świadczenia usług. Zapasy obejmują materiały, towary, produkty gotowe oraz produkcję w toku.

Materiały i towary wycenia się pierwotnie w cenach zakupu. Na dzień kończący okres sprawozdawczy wycena materiałów i towarów odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według ceny zakupu lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Produkty gotowe oraz produkty w toku wycenia się pierwotnie na poziomie rzeczywistego kosztu wytworzenia. Na dzień kończący okres sprawozdawczy wycena produktów gotowych i produkcji w toku odbywa się z zachowaniem zasad ostrożnej wyceny, tzn. kategorie te wyceniane są według kosztu wytworzenia lub ceny sprzedaży możliwej do uzyskania w zależności od tego, która z nich jest niższa.

Rozchód zapasów odbywa się według cen średnioważonych. Odpisy aktualizujące dotyczące zapasów, wynikające z ostrożnej wyceny oraz odpisy aktualizujące dla pozycji zalegających, jak i ich odwrócenia, odnoszone są w pozostałe koszty i przychody operacyjne.

Należności handlowe i pozostałe

Należności ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania przychodu.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy należności handlowe wycenia się według zamortyzowanego kosztu w oparciu o efektywną stopę procentową z zachowaniem zasad ostrożności. Wartość należności aktualizuje się, uwzględniając stopień prawdopodobieństwa ich zapłaty poprzez dokonanie odpisu aktualizującego.

Odpisy aktualizujące wartość należności zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych lub kosztów finansowych, w zależności od rodzaju należności, której dotyczy odpis aktualizujący.

Należności wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Należności z tytułu wyceny kontraktów budowlanych ujmowane są w księgach rachunkowych w wysokości przyszłych przychodów kalkulowanych w oparciu o metodę stopnia zaawansowania kosztowego, z uwzględnieniem kwot wcześniej zafakturowanych i zapłaconych. W przypadkach, gdy wartości należności nie można wiarygodnie oszacować, jest ona ujmowana w księgach rachunkowych do wysokości kosztu poniesionego na dany projekt, co do którego Spółka szacuje, że da się odzyskać.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne obejmują gotówkę w kasie oraz środki pieniężne na rachunkach bankowych, w tym utrzymywane w ramach lokat bankowych. Ekwiwalenty środków pieniężnych obejmują krótkoterminowe inwestycje o dużej płynności, łatwo wymienialne na określone kwoty oraz narażone na nieznaczne ryzyko zmiany wartości, w tym należne odsetki od lokat bankowych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyceniane są według wartości nominalnych. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”. Dla celów sprawozdania z przepływów pieniężnych środki pieniężne i ich ekwiwalenty zdefiniowane są w identyczny sposób jak dla celów ujmowania w sprawozdaniu z sytuacji finansowej.

Kredyty i pożyczki bankowe

Kredyty i pożyczki bankowe wyceniane są według zamortyzowanego kosztu. Wyjątkiem są kredyty udzielone w rachunku bieżącym, dla których nie są ustalone harmonogramy spłat. W przypadku tego rodzaju kredytów, koszty związane z jego uruchomieniem oraz inne opłaty obciążają koszty finansowe w okresie ich poniesienia. W pozostałych przypadkach koszty finansowe, łącznie z prowizjami płatnymi w momencie spłaty lub umorzenia oraz kosztami bezpośrednimi zaciągnięcia kredytów, ujmowane są w sprawozdaniu z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody efektywnej stopy procentowej i zwiększają wartość księgową instrumentu z uwzględnieniem spłat dokonanych w bieżącym okresie.

Zobowiązania handlowe i pozostałe

Za zobowiązania uznaje się wynikający z przeszłych zdarzeń obowiązek wykonania świadczeń o wiarygodnie określonej wartości, które spowodują wykorzystanie już posiadanych lub przyszłych aktywów Spółki.

Zobowiązania ujmowane są pierwotnie w wartościach godziwych. W przypadku stosowania normalnych terminów płatności, uznanych w praktyce na rynku w transakcjach o podobnym charakterze, za wartość godziwą uznaje się ich wartość nominalną powstałą w dniu rozpoznania zobowiązania. Na dzień kończący okres sprawozdawczy zobowiązania wycenia się w wartości zamortyzowanego kosztu.

Do zobowiązań klasyfikowane są rozliczenia międzyokresowe kosztów. Do pozycji tych zalicza się zobowiązania przypadające do zapłaty za towary lub usługi, które zostały otrzymane lub wykonane, ale nie zostały opłacone, zafakturowane lub formalnie uzgodnione z dostawcą, łącznie z kwotami należnymi pracownikom, np. z tytułu zaległych urlopów lub premii. Pomimo, iż w tych konkretnych sytuacjach konieczne jest oszacowanie kwoty lub też terminu zapłaty w/w zobowiązań, stopień niepewności jest na ogół znacząco mniejszy niż w przypadku rezerw, stąd rozliczenia te klasyfikuje się jako zobowiązania bieżące.

Zobowiązania wyrażone w walutach obcych ujmują się w księgach i wycenia na dzień kończący okres sprawozdawczy zgodnie z zasadami opisanymi w punkcie „Transakcje w walutach obcych”.

Rezerwy

Rezerwy tworzone są w przypadku, kiedy na Spółce ciąży istniejący obowiązek prawny lub zwyczajowo oczekiwany, wynikający ze zdarzeń przeszłych i gdy prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków uosabiających korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego zobowiązania, przy czym kwoty tego zobowiązania lub termin jego wymagalności nie są pewne. W przypadku gdy wpływ wartości pieniądza w czasie jest istotny, wielkość rezerwy jest ustalana poprzez zdyskontowanie prognozowanych przyszłych przepływów pieniężnych do wartości bieżącej, przy zastosowaniu stopy dyskontowej odzwierciedlającej aktualne oceny rynkowe wartości pieniądza oraz ryzyka związanego z danym zobowiązaniem.

Zwiększenia rezerw, opartych na metodzie dyskontowania, w związku z upływem czasu są ujmowane jako koszty finansowania zewnętrznego.

Jeżeli Spółka spodziewa się, że koszty objęte rezerwą zostaną w jakikolwiek sposób zwrócone, wówczas zwrot ten jest ujmowany jako odrębny składnik aktywów, ale tylko wtedy gdy istnieje pewność, że zwrot ten nastąpi.

Rezerwy na koszty napraw gwarancyjnych ujmowane są w momencie sprzedaży produktów zgodnie z najlepszym szacunkiem Zarządu co do przyszłych kosztów koniecznych do poniesienia przez Spółkę w okresie gwarancji. Okres gwarancji udzielanej przez Spółkę na swoje wyroby najczęściej wynosi 24 miesiące. Wartość rezerw szacowana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy na bazie historycznych danych o wysokości kosztów napraw gwarancyjnych.

Rezerwy na koszty tworzone są jedynie w przypadkach, kiedy prawdopodobny jest wypływ korzyści ekonomicznych z jednostki, a szacunek może zostać przeprowadzony w sposób wiarygodny. Rezerwy te obejmują oszacowane zobowiązania z tytułu poręczonych innym podmiotom kredytów bankowych.

W zakresie świadczeń pracowniczych, Spółka nie jest stroną żadnych porozumień płacowych ani zbiorowych układów pracy. Spółka nie posiada także programów emerytalnych zarządzanych bezpośrednio przez nią lub przez fundusze zewnętrzne. Koszty świadczeń pracowniczych obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów o pracę z poszczególnymi pracownikami oraz koszty świadczeń emerytalnych (odprawa emerytalna) wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa, po okresie zatrudnienia. Zobowiązania z tytułu krótkoterminowych świadczeń pracowniczych wyceniane są na zasadach ogólnych. Świadczenia długoterminowe szacowane są na podstawie metod aktuarialnych.

Dotacje

Otrzymane dotacje ujmowane są w księgach rachunkowych jako przychody przyszłych okresów. Wraz z przyjęciem do użytkowania aktywów na wytworzenie których otrzymana została dotacja, przychód z dotacji rozliczany jest na przestrzeni okresu użytkowania aktywów.

Transakcje w walutach obcych

Wyrażone w walutach obcych operacje gospodarcze ujmuje się w księgach rachunkowych na dzień ich przeprowadzenia odpowiednio po kursie:

- kupna lub sprzedaży walut stosowanych przez bank, z którego usług korzysta Spółka – w przypadku operacji sprzedaży lub kupna walut oraz operacji zapłaty należności lub zobowiązań,
- średnim ustalonym dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski na ten dzień.

Pozycje aktywów i zobowiązań wyrażone w walutach obcych wycenia się na dzień kończący okres sprawozdawczy według kursu publikowanego dla danej waluty na ten dzień przez Narodowy Bank Polski. Różnice kursowe powstałe w wyniku rozliczenia transakcji wyrażonych w walutach obcych, jak również powstałe z wyceny na dzień kończący okres sprawozdawczy pozycji aktywów i zobowiązań wyrażonych w walutach obcych i dotyczących działalności podstawowej (operacyjnej) Spółki odnosi się w koszty lub przychody finansowe.

Średnie kursy walut użyte do wyceny pozycji walutowych posiadanych przez Spółkę na dzień kończący okres sprawozdawczy w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym były następujące:

Kurs	31.03.2019	01.04.2018- 31.03.2019	31.03.2018	01.04.2017- 31.03.2018
EURO (EUR)	4,3013	4,2928	4,2085	4,2222
Korona czeska (CZK)	0,1666	0,1669	0,1659	0,1629
Hrywna ukraińska (UAH)	0,1411	0,1364	0,1298	0,1357
Lej rumuński (RON)	0,9029	0,9186	0,9034	0,9175
Rubel rosyjski (RUB)	0,0593	0,0571	0,0594	0,0624
Forint węgierski (100 HUF)	1,3409	1,3391	1,3473	1,3633

Leasing

Leasing jest klasyfikowany jako leasing finansowy, gdy warunki umowy przenoszą zasadniczo całe potencjalne korzyści oraz ryzyko wynikające z użytkowania przedmiotu leasingu na leasingobiorcę. Wszystkie pozostałe rodzaje leasingu są traktowane jako leasing operacyjny.

Aktywa użytkowane na podstawie umowy leasingu finansowego są traktowane jak aktywa Spółki i są wyceniane w wartości godziwej w momencie ich nabycia, nie wyższej jednak niż wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych. Płatności leasingowe są dzielone na część odsetkową oraz część kapitałową, tak, by stopa odsetek od pozostającego zobowiązania była wielkością stałą. Koszty odsetek są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów jako koszty finansowe.

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego są odnoszone do sprawozdania z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu. Korzyści otrzymane i należne jako zachęta do zawarcia umowy leasingu operacyjnego odnoszone są do sprawozdania z całkowitych dochodów przy zastosowaniu metody liniowej w okresie wynikającym z umowy leasingu.

Utrata wartości

Na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka dokonuje przeglądu wartości księgowej netto składników majątku w celu stwierdzenia, czy nie występują przesłanki wskazujące na możliwość utraty ich wartości. W przypadku, gdy stwierdzono istnienie takich przesłanek, szacowana jest wartość odzyskiwalna danego składnika aktywów, w celu ustalenia potencjalnego odpisu z tego tytułu.

W sytuacji, gdy składnik aktywów nie generuje przepływów pieniężnych, które są w znacznym stopniu niezależnymi od przepływów generowanych przez inne aktywa, analizę przeprowadza się dla grupy aktywów generujących przepływy pieniężne, do której należy dany składnik aktywów. Wartość odzyskiwalna ustalana jest jako kwota wyższa z dwóch wartości, a mianowicie: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej, która odpowiada wartości bieżącej szacunku przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy użyciu stopy dyskonta uwzględniającej aktualną rynkową wartość pieniądza w czasie oraz ryzyko specyficzne, jeśli występuje dla danego aktywa.

Jeżeli wartość odzyskiwalna jest niższa od wartości księgowej netto składnika aktywów lub ich grupy, wartość księgowa jest pomniejszana do wartości odzyskiwalnej. Strata z tego tytułu jest ujmowana jako koszt w okresie, w którym nastąpiła utrata wartości.

W sytuacji odwrócenia utraty wartości, wartość netto składnika aktywów zwiększana jest do nowej oszacowanej wartości odzyskiwalnej, nie wyższej jednak od wartości netto tego składnika aktywów jaka byłaby ustalona, gdyby utrata wartości nie została rozpoznana w poprzednich okresach. Odwrócenie utraty wartości ujmowane jest w okresie, w którym ustały przesłanki powodujące trwałą utratę wartości.

Przychody i koszty

Spółka stosuje od 1 kwietnia 2018 roku zasady MSSF 15 z uwzględnieniem modelu 5 kroków w odniesieniu do analizy dotyczącej ujmowania przychodów z umów z klientami.

Wymogi identyfikacji umowy z klientem

Umowa z klientem spełnia swoją definicję, pod warunkiem spełnienia wszystkich kryteriów tj.: strony umowy zawarły umowę i są zobowiązane do wykonania swoich obowiązków; Spółka jest w stanie zidentyfikować prawa każdej ze stron dotyczące dóbr lub usług, które mają zostać przekazane; Spółka jest w stanie zidentyfikować warunki płatności za dobra lub usługi, które mają zostać przekazane; umowa ma treść ekonomiczną oraz jest prawdopodobne, że Spółka otrzyma wynagrodzenie, które będzie jej przysługiwało w zamian za dobra lub usługi, które zostaną przekazane klientowi.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

W momencie zawarcia umowy Spółka dokonuje oceny dóbr lub usług przyrzeczonych w umowie z klientem i identyfikuje jako zobowiązanie do wykonania świadczenia każde przyrzeczenie do przekazania na rzecz klienta: dobra lub usługi (lub pakietu dóbr lub usług), które są odrębne lub grupy odrębnych dóbr lub usług, które są zasadniczo takie same i w przypadku których przekazanie na rzecz klienta ma taki sam charakter i następuje w okresie czasu.

Ustalenie ceny transakcyjnej

W celu ustalenia ceny transakcyjnej Spółka uwzględni warunki umowy oraz stosowane przez nią zwyczajowe praktyki handlowe. Cena transakcyjna to kwota wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – będzie jej przysługiwać w zamian za sprzedane do klienta produkty lub usługi.

Wynagrodzenie wynikające z umowy z klientem może obejmować kwoty stałe oraz kwoty zmienne.

Niektóre umowy z kontrahentami Spółki zawierają zapisy o pewnych formach premiowania klienta. Jeżeli jest wysoce prawdopodobne, że nie nastąpi odwrócenie znaczącej części skumulowanych przychodów w przyszłości, w takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, uwzględnia się kwoty wynagrodzenia zmiennego w cenie transakcyjnej. Weryfikacja ceny transakcyjnej odbywa się na bieżąco poprzez analizę rentowności współpracy z klientem.

Alokacja ceny transakcyjnej do poszczególnych zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka przypisuje cenę transakcyjną do każdego zobowiązania do wykonania świadczenia (lub do odrębnego dobra lub odrębnej usługi) w kwocie, która odzwierciedla kwotę wynagrodzenia, które – zgodnie z oczekiwaniem Spółki – przysługuje jej w zamian za sprzedane produkty do klienta.

Ujęcie przychodów w momencie spełnienia zobowiązań do wykonania świadczenia

Spółka ujmuje przychody w momencie spełnienia (lub w trakcie spełniania) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez sprzedaż produktów (tj. składnika aktywów) klientowi (klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów). Przychody ujmowane są jako kwoty równe cenie transakcyjnej, która została przypisana do danego zobowiązania do wykonania świadczenia. Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy). Opierając się na warunkach dostawy obowiązujących dla większości kontraktów, Spółka stwierdziła, że moment przeniesienia kontroli na klienta następuje po dostarczeniu dóbr do klienta lub przekazaniu ich przewoźnikowi i jednoczesnym zakończeniu usługi transportu, jeśli wystąpiła (zgodnie z warunkami INCOTERMS zawartymi w umowach sprzedaży). Wówczas z reguły następuje fizyczne przekazanie lub przeniesienie tytułu prawnego do danego składnika aktywów odbiorcy lub przekazanie odbiorcy istotnych ryzyk i korzyści związanych ze sprzedanym składnikiem aktywów. W takich przypadkach, zgodnie z MSSF 15, wszystkie przyrzeczone w umowie dobra i usługi (usługi transportu) należy traktować

jako jedno zobowiązanie do wykonania świadczenia i ujmować przychód jednorazowo w określonym momencie.

W okresie porównawczym Spółka wykazywała przychody ze sprzedaży w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty z tytułu sprzedaży produktów, towarów, materiałów i usług w zwykłym toku działalności Spółki, z uwzględnieniem udzielonych rabatów i innych zmniejszeń ceny sprzedaży.

Przychody z tytułu świadczonych usług rozpoznawane są na podstawie stopnia zaawansowania. Jeśli wyniku danej usługi nie można wiarygodnie określić, wówczas przychody uzyskiwane z tego tytułu ujmowane są tylko do wysokości poniesionych kosztów, które Spółka spodziewa się odzyskać.

Przychody wyceniane były według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (a za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 365 dni). W przypadku ujmowania przychodów w wartości zdyskontowanej, wartość dyskonta jest odnoszona stosownie do upływu czasu jako zwiększenie wartości należności, a drugostronnie jako przychody finansowe.

Do pozostałych przychodów operacyjnych klasyfikowane są przychody i zyski niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Do tej kategorii zaliczane są otrzymane dotacje, zyski z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych, otrzymane odszkodowania związane ze zwrotem kosztów sądowych, nadpłaconych zobowiązań podatkowych, za wyjątkiem podatku dochodowego od osób prawnych (CIT) oraz otrzymane odszkodowania z tytułu strat w majątku spółki, który objęty był ubezpieczeniem. Do pozostałych przychodów operacyjnych zaliczane są także odwrócenia odpisów aktualizujących wartość należności i zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego. Do pozostałych przychodów operacyjnych zalicza się zysk na sprzedaży jednostek zależnych.

Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są koszty i straty niezwiązane w sposób bezpośredni z działalnością operacyjną Spółki. Kategoria ta obejmuje straty na sprzedaży składników rzeczowego majątku trwałego, przekazane darowizny tak w formie rzeczowej jak i pieniężnej na rzecz innych jednostek, w tym jednostek pożytku publicznego oraz skutki wynikające z gwarancji i poręczeń udzielonych na rzecz innych podmiotów. Do pozostałych kosztów operacyjnych zaliczane są także koszty odpisów aktualizujących wartość należności i zapasów oraz odpisy z tytułu trwałej utraty wartości składników majątku trwałego.

Do przychodów finansowych klasyfikowane są przychody z tytułu otrzymanych dywidend, odsetki od działalności lokacyjnej i inwestycyjnej w różnego rodzaju formy instrumentów finansowych oraz nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi. Przychody z tytułu odsetek ujmowane są narastająco, w odniesieniu do głównej kwoty należnej, zgodnie z metodą efektywnej stopy procentowej. Przychody z tytułu dywidend są ujmowane w momencie, kiedy zostaje ustanowione prawo akcjonariuszy do otrzymania płatności.

Do kosztów finansowych klasyfikowane są koszty z tytułu wykorzystywania zewnętrznych źródeł finansowania, odsetki płatne z tytułu umów leasingu finansowego, jakich Spółka jest stroną jako leasingobiorca, oraz nadwyżki ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego bezpośrednio związanego z nabyciem lub wytworzeniem składników majątku wymagających dłuższego czasu w celu doprowadzenia ich do użytkowania, zalicza się do kosztów wytworzenia takich aktywów aż do momentu, w którym aktywa te są zasadniczo gotowe do zamierzonego użytkowania lub sprzedaży.

Wszelkie pozostałe koszty finansowania zewnętrznego są odnoszone bezpośrednio do sprawozdania z całkowitych dochodów w okresie, w którym zostały poniesione.

Powyższe zasady kapitalizacji nie są stosowane do:

- aktywów wycenianych w wartości godziwej, oraz
- zapasów wytwarzanych w znaczących ilościach w cyklu ciągłym i charakteryzujących się wysoką rotacją.

Opodatkowanie

Na podatek dochodowy składają się podatek bieżący (CIT) oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe jest obliczane na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego roku obrotowego. Zysk (strata) podatkowa różni się od księgowego zysku (straty) netto w związku z wyłączeniem przychodów niepodlegających opodatkowaniu i kosztów niestanowiących kosztów uzyskania przychodów oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym w danej jurysdykcji podatkowej.

Podatek odroczony jest wyliczany jako podatek podlegający zapłaceniu lub zwrotowi w przyszłości w oparciu o różnicę pomiędzy wartościami księgowymi netto aktywów i pasywów, a odpowiadającymi im wartościami podatkowymi wykorzystywanymi do wyliczenia podstawy opodatkowania.

Rezerwa na podatek odroczony jest tworzona od wszystkich dodatnich różnic przejściowych podlegających opodatkowaniu, natomiast składnik aktywów z tytułu podatku odroczonego jest rozpoznawany do wysokości w jakiej jest prawdopodobne, że będzie można pomniejszyć przyszłe zyski podatkowe o rozpoznane ujemne różnice przejściowe.

Wartość składników aktywów z tytułu podatku odroczonego podlega analizie na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy, a w przypadku gdy spodziewane przyszłe zyski podatkowe nie będą wystarczające dla realizacji składnika aktywów lub jego części, następuje jego odpis.

Podatek odroczony jest wyliczany przy użyciu stawek podatkowych, które będą obowiązywać w momencie, gdy pozycja aktywów zostanie zrealizowana lub zobowiązanie stanie się wymagalne. Podatek odroczony jest ujmowany w wyniku finansowym, poza przypadkiem, gdy dotyczy on pozycji ujętych bezpośrednio w innych całkowitych dochodach. W tym ostatnim wypadku podatek odroczony jest również rozliczany bezpośrednio w inne całkowite dochody. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oraz zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są kompensowane, jeżeli Spółka posiada możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensaty bieżących zobowiązań i aktywów podatkowych i pod warunkiem, że aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tą samą władzę podatkową.

Działalność zaniechana

Działalność zaniechana jest częścią działalności Spółki, która stanowi odrębną ważną dziedzinę działalności lub geograficzny obszar działalności, którą zbyto lub przeznaczono do sprzedaży lub wydania, albo jest to jednostka zależna nabyta wyłącznie w celu odsprzedaży. Klasyfikacji do działalności zaniechanej dokonuje się na skutek zbycia lub wtedy, gdy działalność spełnia kryteria zaklasyfikowania jako przeznaczona do sprzedaży. W przypadku, gdy działalność jest zaklasyfikowana jako zaniechana, dane porównawcze do sprawozdania z całkowitych dochodów są przekształcane tak, jakby działalność została zaniechana na początku okresu porównawczego. Dane dotyczące działalności zaniechanej prezentowane są w Nocie 30 w dodatkowych notach objaśniających.

Segmenty operacyjne

Z uwagi na podobne cechy gospodarcze oraz podobieństwo w zakresie rodzaju produktów i usług, rodzaju procesów produkcyjnych, rodzaju i grup klientów, stosowanych metod dystrybucji a także środowiska regulacyjnego, całość działalności Spółki jest agregowana i prezentowana w sprawozdaniu finansowym jako jeden segment operacyjny.

NOTA 3 PRZYCHODY ZE SPRZEDAŻY

	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Przychody ze sprzedaży produktów	213 882	180 850
- w tym z kontraktów budowlanych	89 585	70 508
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	30 651	21 508
Razem przychody ze sprzedaży	244 533	202 358
w tym:		
- do jednostek powiązanych	36 372	28 371

Podstawowe produkty

Działalność Spółki obejmowała produkcję, sprzedaż, usługi budowlano-montażowe oraz serwis z zakresu systemów biernych zabezpieczeń przeciwpożarowych. Oferowane wyroby można było podzielić na trzy grupy produktowe:

- systemy oddymiania i doświetleń dachowych,
- systemy wentylacji pożarowej,
- zabezpieczenia konstrukcji budowlanych.

Przychody ze sprzedaży w podziale na grupy produktowe przedstawiają się następująco:

	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Systemy oddymiania i doświetleń dachowych	147 003	126 369
Systemy wentylacji pożarowej	81 029	63 548
Zabezpieczenia konstrukcji budowlanych	14 756	11 974
Inne	1 745	467
Razem przychody ze sprzedaży	244 533	202 358

Przychody ze sprzedaży w podziale na rynki geograficzne przedstawiają się następująco:

	Za okres 01/04/2018- 31/03/2019	Za okres 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Polska	192 024	150 486
Czechy i Słowacja	13 153	11 062
Rosja	3 620	3 845
Ukraina	352	1 407
Rumunia	4 505	4 578
Hiszpania	7 720	5 160
Węgry	3 557	2 563
Pozostałe	19 602	23 257
Razem przychody ze sprzedaży	244 533	202 358

Spółka posiada rozproszoną strukturę nabywców. Sprzedaż do żadnego z nabywców nie przekracza 10% obrotów Spółki.

NOTA 4 - KOSZTY DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ

	Za okres	Za okres
	01/04/2018- 31/03/2019	01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Koszt własny sprzedaży	191 620	161 172
- w tym koszt własny kontraktów budowlanych	70 132	59 082
Koszty sprzedaży	21 788	20 656
Koszty ogólnego zarządu	13 503	10 057
Razem koszty działalności	226 911	191 885
w tym:		
Amortyzacja	9 018	8 003
Zużycie materiałów i energii	100 598	86 290
w tym zmiana stanu produktów	(3 906)	(4 214)
Usługi obce	45 697	39 352
Wynagrodzenia	36 987	32 873
Świadczenia na rzecz pracowników	7 827	7 189
Podatki i opłaty	1 349	1 167
Pozostałe	2 080	2 248
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	23 355	14 763
	226 911	191 885

Koszty pracownicze

Wynagrodzenia

Koszty wynagrodzeń obejmują wynagrodzenia płatne zgodnie z warunkami zawartych umów z poszczególnymi pracownikami.

Świadczenia na rzecz pracowników

Koszty ubezpieczeń społecznych obejmują świadczenia z tytułu ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, wypadkowego, składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń oraz Fundusz Pracy. Według obowiązujących przepisów, w okresie od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2019 roku oraz w okresie poprzedzającym wynosiła 21,02% podstawy ich wymiaru.

Koszty świadczeń emerytalnych obejmują odprawy emerytalne wypłacone pracownikom zgodnie z przepisami prawa pracy. Spółka nie jest stroną żadnych programów emerytalnych ani układów zbiorowych pracy, z których wynikałyby inne regulacje w tym zakresie.

Spółka zobowiązana jest do tworzenia Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (ZFŚS). Odpisy na powyższy fundusz obciążają koszty działalności Spółki i powodują konieczność zablokowania środków funduszu na wydzielonym rachunku bankowym. W sprawozdaniu finansowym aktywa i zobowiązania funduszu wykazywane są w wartości netto. Z uwagi na charakter działania w/w funduszu, aktywa i zobowiązania funduszu są sobie równe. Stan Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych na dzień 31 marca 2019 roku i 31 marca 2018 wynosił odpowiednio 611 tys. złotych i 645 tys. złotych. Odpis obciążający koszty działalności w okresie 01.04.2018–31.03.2019 wynosił 496 tys. złotych, za okres 01.04.2017–31.03.2018 była to kwota 488 tys. złotych.

Inne świadczenia na rzecz pracowników obejmują szkolenia związane z podnoszeniem kwalifikacji oraz inne świadczenie określone przepisami prawa pracy.

Koszty prac rozwojowych

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Koszty prac rozwojowych ujęte bezpośrednio w kosztach działalności	531	537
Koszty amortyzacji aktywowanych kosztów prac rozwojowych	3 167	2 806
	3 698	3 343

Koszty prac rozwojowych ujmowane są jako składnik wartości niematerialnych po spełnieniu warunków i według zasad opisanych w Nocie 2. Amortyzacja kapitalizowanych kosztów prac rozwojowych, jak również koszty poniesione na etapie prac badawczych oraz nakłady niespełniające warunków do ujęcia ich w aktywach odnoszone są w koszty działalności Spółki.

NOTA 5 - POZOSTAŁE PRZYCHODY OPERACYJNE

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	650	1 059
Rozwiązane odpisy aktualizujące wartość należności	617	1 137
Rozwiązane odpisy aktualizujące wartość zapasów	6	580
Otrzymany zwrot kosztów sądowych	53	68
Otrzymane kary i odszkodowania	40	46
Odzyskane należności uprzednio spisane jako nieściągalne	-	21
Odpisane zobowiązania przedawnione	62	81
Pozostałe	5	1
	1 433	2 993

NOTA 6 - POZOSTAŁE KOSZTY OPERACYJNE

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności	1 638	1 261
Utworzone odpisy aktualizujące wartość zapasów	2 444	1 266
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	182	-
Zapłacone kary, grzywny i odszkodowania	36	144
Odpisane należności nie objęte odpisem aktualizującym	61	87
Spisanie prac rozwojowych zakończonych brakiem efektu	41	-
Koszty postępowania sądowego	42	69
Pozostałe	14	33
	4 458	2 860

NOTA 7 - PRZYCHODY FINANSOWE

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Dywidendy	6 143	1 301
Odsetki od lokat	2	2
Odsetki z tytułu nieterminowych płatności	3	44
Odsetki od pożyczek	108	263
Odsetki od kaucji gwarancyjnych i leasingu (dyskonto)	536	1 811
Nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi	-	66
Pozostałe	4	-
	6 796	3 487

Przychody z dywidend w poszczególnych okresach sprawozdawczych kształtowały się następująco:

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Mercor Proof	451	628
Mercor Dunamenti Tűzvédelem	3 876	400
Mercor Czech Republic	168	161
Mercor Fire Protection System	924	112
Tecresa Prottecion Pasiva	448	-
TOB Mercor Ukraina	276	-
	6 143	1 301

NOTA 8 - KOSZTY FINANSOWE

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Odsetki od kredytów bankowych	2 191	2 052
Odsetki od pożyczek	55	54
Odsetki z tytułu nieterminowej płatności	405	11
Odsetki od kaucji i leasingu finansowego	1 071	1 517
Nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi	116	-
Prowizje od kredytów i gwarancji bankowych	398	343
Spisanie aktywów finansowych	-	62
Pozostałe	6	-
	4 242	4 039

NOTA 9 - ODPISY AKTUALIZUJĄCE WARTOŚĆ UDZIAŁÓW W SPÓŁKACH ZALEŻNYCH

W bieżącym roku obrotowym Spółka, po dokonaniu analizy utraty wartości udziałów w spółkach zależnych, nie dokonywała zmian w wycenie tego składnika aktywów.

NOTA 10 - PODATEK DOCHODOWY

Obciążenia podatkowe są wyliczane w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym roku obrotowym w danej jurysdykcji. W Polsce od 2004 roku obowiązuje stawka podatku dochodowego w wysokości 19% podstawy opodatkowania.

W zakresie podatku dochodowego Spółka podlega przepisom ogólnym. Spółka nie jest częścią podatkowej grupy kapitałowej, jak również nie prowadzi działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej. Spółka nie posiada zwolnienia z tytułu podatku dochodowego ani innych form pomocy publicznej, co różnicowałoby zasady określania podstawy opodatkowania w stosunku do przepisów ogólnych w tym zakresie. Spółka, od 01.01.2010 roku zmieniła rok obrotowy na trwający od 1 kwietnia do 31 marca (pierwszy po zmianie rok obrotowy trwał od 1 stycznia 2010 roku do 31 marca 2011 roku), a nowy rok obrotowy jest równocześnie rokiem podatkowym. Obecny rok obrachunkowy i podatkowy trwał od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2019 roku. Poprzedni rok podatkowy trwał od 1 kwietnia 2017 roku do 31 marca 2018 roku.

Główne składniki obciążenia podatkowego za te okresy przedstawiają się następująco:

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
Ustawowa stawka podatkowa	19%	19%
<i>Bieżący podatek dochodowy</i>	w tys. PLN	w tys. PLN
Bieżące obciążenie z tytułu podatku	3 558	859
Podatek zapłacony u źródła z tytułu udziałów w zyskach osób prawnych	55	63
Korekty dotyczące lat ubiegłych	120	-
	3 733	922
<i>Odroczony podatek dochodowy</i>		
Związany z powstaniem i odwróceniem się różnic przejściowych	(127)	1 054
	(127)	1 054
Obciążenie podatkowe wykazane w wyniku finansowym	3 606	1 976

Różnice pomiędzy nominalną a efektywną stawką podatkową przedstawiają się następująco:

Wynik brutto przed opodatkowaniem	17 151	10 054
Efektywna stawka podatkowa	21,03%	19,65%
Podatek według efektywnej stawki	3 606	1 976
Podatek według ustawowej stawki	3 259	1 910
Efekt podatkowy kosztów niestanowiących kosztów uzyskania według przepisów podatkowych	347	66
Podatek według efektywnej stawki	3 606	1 976

W związku z przejściowymi różnicami pomiędzy podstawą opodatkowania a zyskiem wykazany w sprawozdaniu finansowym, tworzony jest podatek odroczony. Odroczony podatek dochodowy na dzień 31 marca 2019 oraz 31 marca 2018 roku wynika z pozycji przedstawionych w tabeli.

	Sprawozdanie z sytuacji finansowej		Sprawozdanie z całkowitych dochodów	
	<u>Koniec okresu</u>	<u>Koniec okresu</u>	<u>Za okres</u>	<u>Za okres</u>
	<u>31/03/2019</u>	<u>31/03/2018</u>	<u>01/04/2018- 31/03/2019</u>	<u>01/04/2017- 31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
<i>Rezerwa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Różnice w wartości podatkowej i księgowej rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	9 417	9 848	431	(1 674)
Skutki wyceny kontraktów długoterminowych	1 839	1 578	(261)	(354)
Różnice kursowe niezrealizowane oraz wycena transakcji forward	1	68	67	(57)
Naliczone odsetki	-	38	38	(38)
Rezerwa brutto z tytułu podatku odroczonego	11 257	11 532	275	(2 123)
<i>Aktywa z tytułu podatku odroczonego</i>				
Skutki wyceny kontraktów długoterminowych	822	773	49	52
Różnice w wartości podatkowej i księgowej rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	4 327	4 790	(463)	980
Rezerwa na koszty i świadczenia pracownicze	1 377	938	439	97
Odpisy aktualizujące należności wątpliwe	769	1 299	(530)	(180)
Odpisy aktualizujące zapasy	688	229	459	124
Niezrealizowane różnice kursowe oraz wycena transakcji forward	3	9	(6)	8
Naliczone odsetki	198	175	23	108
Zysk na sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych (przychody przyszłych okresów)	578	697	(119)	(120)
Aktywa brutto z tytułu podatku odroczonego	8 762	8 910	(148)	1 069
Aktywa (zobowiązania) netto z tytułu podatku odroczonego	(2 495)	(2 622)		
Obciążenie wyniku z tytułu odroczonego podatku dochodowego			127	(1 054)
Kwoty odniesione na kapitał własny			-	-

W prezentowanych okresach podatek odroczony został utworzony od wszystkich różnic przejściowych między wynikiem finansowym a podstawą opodatkowania, za wyjątkiem utworzenia aktywa na podatek odroczony w związku z różnicą pomiędzy wartością księgową netto i podatkową udziałów w spółkach zależnych.

Spółka nie zamierza, w dającej się przewidzieć przyszłości, dokonać sprzedaży udziałów w spółkach zależnych, tym samym prawdopodobieństwo zrealizowania przejściowej różnicy nie jest wysokie.

Strata podatkowa poniesiona przez Spółkę w roku podatkowym 2012/2013 była przedmiotem kontroli prowadzonej przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, w związku z wykazaną nadpłatą podatku dochodowego za ten okres w kwocie 5.138 tys. PLN. W lipcu 2014 roku Spółka otrzymała protokół z przeprowadzanej kontroli, w którym Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego zakwestionował wykazaną w zeznaniu podatkowym stratę jak i nadpłatę podatku. Zarząd Spółki złożył zastrzeżenia do otrzymanego protokołu, nie zgadzając się z jego ustaleniami podtrzymując jednocześnie swoje stanowisko co do wysokości poniesionej straty podatkowej w kwocie 76.139.865,64 PLN, wygenerowanej w wyniku transakcji zbycia udziałów w BEM Sp. z o.o., jak i zasadności żądania zwrotu nadpłaty podatku w pełnej wysokości. W protokole z kontroli, przekazanym Spółce w lipcu 2014 roku, Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego zakwestionował poniesienie tej straty, powołując się na klauzulę obejścia prawa podatkowego, która na dzień zawarcia transakcji zbycia udziałów nie istniała w porządku prawnym w Polsce. W styczniu 2015 roku w Spółce zakończyła się kontrola podatkowa w zakresie prawidłowości rozliczeń z budżetem Państwa z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2012/2013. Organ podatkowy w przedstawionym protokole, do którego Spółka wniosła zastrzeżenia, nadal kwestionował wykazaną w zeznaniu podatkowym stratę oraz nadpłatę podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 2012/2013. Spółka w złożonych zastrzeżeniach w dalszym ciągu podważała ustalenia dokonane przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku i podtrzymała stanowisko zarządu „MERCOR” S.A. w zakresie zasadności wykazanej straty podatkowej jak i nadpłaty podatku.

W czerwcu 2015 roku Spółka otrzymała postanowienia Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku o wszczęciu postępowań podatkowych w sprawie prawidłowości rozliczenia z budżetem z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy 01.04.2012-31.03.2013 oraz w sprawie określenia wysokości odsetek za zwłokę od niezapłaconych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za ten sam rok podatkowy.

Postępowania podatkowe zakończyły się wydaniem przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego we wrześniu 2015 roku decyzji ustalających zobowiązanie Spółki w zakresie podatku dochodowego za rok 2012/2013 w kwocie 5.375.791 PLN oraz odsetek od niezapłaconych w terminie zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych w kwocie 6.272 PLN. W wydanych decyzjach Naczelnik Pomorskiego Urzędu Skarbowego podał jako podstawę prawną pozorność transakcji zbycia udziałów.

Spółka podtrzymała swoje stanowisko w zakresie nieprawidłowości ustaleń dokonanych przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku, w związku z czym złożyła do Izby Skarbowej w Gdańsku odwołanie od decyzji wydanych przez organ pierwszej instancji.

W lipcu 2016 roku Spółka otrzymała decyzje Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku, w których podtrzymane zostały decyzje Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku w zakresie ustalającym zobowiązanie w zakresie podatku dochodowego od osób prawnych jak i odsetek zwłoki od niezapłaconych w terminie zaliczek na podatek. Jednakże, decyzje wydane przez Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku, jako podstawę prawną ich wydania wskazują przepisy w zakresie ustalania cen transferowych (określając dochód ze zbycia udziałów na kwotę 0,00 zł), a nie wcześniej wskazywaną pozorność transakcji zbycia udziałów. Spółka nie zgodziła się z decyzjami Dyrektora Izby Skarbowej, w

związku z czym w sierpniu 2016 roku złożyła skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku. Rozprawy przed Wojewódzkim Sądem Apelacyjnym w Gdańsku odbyły się 20 grudnia 2016 roku. Skargi Spółki zostały oddalone. Spółka nadal podtrzymywała swoje stanowisko w zakresie nieprawidłowych ustaleń i decyzji zarówno Naczelnika Pomorskiego Urzędu Skarbowego w Gdańsku jak i Dyrektora Izby Skarbowej w Gdańsku, w związku z czym złożone zostały skargi kasacyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie.

Wyrokami z dnia 1 kwietnia 2019 roku, po rozpoznaniu skarg kasacyjnych Spółki od wyroków Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, Naczelny Sąd Administracyjny uchylił zaskarżone wyroki WSA oraz decyzje Dyrektora Izby Administracji Skarbowej (dawnej Dyrektora Izby Skarbowej) w Gdańsku. Spółka oczekuje na pisemne uzasadnienia wyroków Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Spółka uzyskała interpretację podatkową wydaną w trybie art. 14b Ordynacji podatkowej, która potwierdza prawidłowość rozliczenia transakcji zbycia udziałów, a tym samym potwierdza stanowisko Spółki w zakresie zasadności kwoty nadpłaty i rozliczanej straty.

W ocenie Zarządu Spółki, na dzień sporządzenia niniejszego jednostkowego sprawozdania finansowego, istnieje jedynie niewielkie ryzyko, że warunkowa należność z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych (wynikająca z zapłaconych zaliczek na podatek dochodowy za rok podatkowy 2012/2013) w wysokości 5.433 tys. PLN nie zostanie odzyskana.

W listopadzie 2018 roku zakończyło się postępowanie kontrolne prowadzone przez Pomorski Urząd Celno-Skarbowy w zakresie kontroli rzetelności deklarowanych podstaw opodatkowania oraz prawidłowości obliczania i wpłacania podatku dochodowego od osób prawnych za rok obrotowy 2013, tj. od kwietnia 2013r. do marca 2014r. W dniu 4 grudnia 2018 roku Spółka otrzymała decyzję Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni ustalającą Spółce zobowiązanie z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych za wyżej wskazany okres w wysokości 4.230.360,00 PLN. Ustalenie zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych w wysokości 4.230.360,00 PLN wynika z kwestionowania przez Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego w Gdyni prawa Spółki do rozliczenia w zeznaniu podatkowym straty podatkowej za rok 2012/2013 (opisanej powyżej). Spółka, nie zgadzając się z decyzją Naczelnika Pomorskiego Urzędu Celno-Skarbowego, w lutym 2019 roku wniosła odwołanie od niej do Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku. Obecnie Spółka oczekuje na rozpatrzenie jej odwołania przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Gdańsku, co powinno nastąpić do 1 lipca 2019 roku.

NOTA 11 - ZYSK (STRATA) PRZYPADAJĄCE NA JEDNĄ AKCJĘ ORAZ DYWIDENDY

Zysk (strata) przypadające na jedną akcję

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
Średnia ważona liczba akcji	15 658 535	15 658 535
Wynik netto za okres (w tys. PLN)	13 102	7 373
Wynik netto za okres z działalności kontynuowanej (w tys. PLN)	13 545	8 078
Zysk netto na jedną akcję (w PLN)	0,84	0,47
Zysk netto z działalności kontynuowanej na jedną akcję (w PLN)	0,87	0,52

Zysk podstawowy przypadający na jedna akcję oblicza się poprzez podzielenie rocznego zysku netto przypadającego na zwykłych akcjonariuszy Spółki, przez średnią ważoną liczbę wyemitowanych akcji zwykłych występujących w ciągu roku. Nie wystąpiły w ciągu bieżącego ani poprzedniego roku obrotowego żadne instrumenty finansowe, które spowodowałyby rozwodnienie zysku, stąd wartości zysku podstawowego i rozwodnionego na akcję są jednakowe.

Dywidendy wypłacone i zadeklarowane

Zarząd Spółki będzie rekomendował pozostawienie zysku wypracowanego w bieżącym roku obrotowym z przeznaczeniem na kapitał zapasowy.

NOTA 12 - WARTOŚCI NIEMATERIALNE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Koszty zakończonych prac rozwojowych	18 283	14 417
Aktywowane koszty prac rozwojowych w toku	10 157	12 283
Koncesje oraz licencje	2 819	2 575
	<u>31 259</u>	<u>29 275</u>

Prace rozwojowe obejmują koszty procesu certyfikacji pozwalającego na dopuszczenie na rynek nowych wyrobów i technologii. Prace rozwojowe ujmowane są jako aktywa oraz amortyzowane według zasad opisanych w Nocie 2.

Spółka przeprowadziła testy na utratę wartości dla wszystkich prac rozwojowych w toku w oparciu o zdyskontowane przepływy pieniężne. Za jednostki wypracowujące przepływy pieniężne uznano grupy produktów, do których zagregowano nakłady na prace rozwojowe zarówno w toku, jak i amortyzowane. Stopa dyskonta została określona na poziomie średnio ważonego kosztu kapitału, który wyniósł 7,0%. Przeprowadzone testy nie wykazały utraty wartości dla nakładów na prace rozwojowe w toku, a co za tym idzie konieczności utworzenia odpisów z tytułu utraty wartości tego składnika aktywów.

Koncesje oraz licencje obejmują przede wszystkim licencje na systemy komputerowe oraz oprogramowanie narzędziowe, wykorzystywane w działalności Spółki.

Spółka traktuje nadane prawa wieczystego użytkowania jako leasing operacyjny. W przypadku nabycia takich praw na rynku wtórnym prezentowane są one jako wartości niematerialne i amortyzowane w okresie przewidywanego ich użytkowania.

Nie występują zabezpieczenia na wartościach niematerialnych Spółki.

Zmiany w stanie wartości niematerialnych za okres 1 kwietnia 2018 – 31 marca 2019 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych w tys. PLN	Koszty aktywowanych prac rozwojowych w toku w tys. PLN	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości w tys. PLN	Razem w tys. PLN
Wartość brutto				
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	25 815	12 283	6 414	44 512
Zwiększenia:				
- nabycie i przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	903	903
- wytworzone we własnym zakresie	7 033	4 907	-	11 940
Zmniejszenia:				
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	-
- zakończenie prac rozwojowych pozytywnym efektem	-	7 033	-	7 033
Stan na 31 marca 2019 roku	32 848	10 157	7 317	50 322
Umorzenie				
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	11 398	-	3 839	15 237
Zwiększenia:				
- amortyzacja	3 167	-	659	3 826
Zmniejszenia:				
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	-
Stan na 31 marca 2019 roku	14 565	-	4 498	19 063
Netto na dzień 31 marca 2019 roku	18 283	10 157	2 819	31 259

Zmiany w stanie wartości niematerialnych za okres 1 kwietnia 2017 – 31 marca 2018 roku

	Koszty zakończonych prac rozwojowych w tys. PLN	Koszty aktywowanych prac rozwojowych w toku w tys. PLN	Nabyte koncesje, patenty, licencje i podobne wartości w tys. PLN	Razem w tys. PLN
Wartość brutto				
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	23 025	7 524	6 620	37 169
Zwiększenia:				
- nabycie i przeniesienie ze środków trwałych w budowie	-	-	104	104
- wytworzone we własnym zakresie	2 790	7 549	-	10 339
Zmniejszenia:				
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	-
- zakończenie prac rozwojowych pozytywnym efektem	-	2 790	-	2 790
- reklasyfikacja do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	310	310
Stan na 31 marca 2018 roku	25 815	12 283	6 414	44 512
Umorzenie				
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	8 592	-	3 308	11 900
Zwiększenia:				
- amortyzacja	2 806	-	548	3 354
Zmniejszenia:				
- reklasyfikacja do rzeczowych aktywów trwałych	-	-	17	17
Stan na 31 marca 2018 roku	11 398	-	3 839	15 237
Netto na dzień 31 marca 2018 roku	14 417	12 283	2 575	29 275

NOTA 13 - RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	56 976	59 925
Grunty	7 106	7 106
Budynki i budowle	25 746	27 023
Maszyny i urządzenia	20 555	21 954
Środki transportu	910	1 084
Pozostałe	2 659	2 758
Rzeczowe aktywa trwałe w budowie	82	1 688
	57 058	61 613
w tym:		
Rzeczowe aktywa trwałe użytkowane na podstawie umów leasingu finansowego	34 948	37 197

Wzrost wartości rzeczowych aktywów trwałych (maszyny i urządzenia techniczne oraz pozostałe rzeczowe aktywa trwałe) związany jest z rozbudową posiadanych mocy produkcyjnych. Finansowanie zakupów odbywa się w formie leasingu finansowego oraz z wykorzystaniem własnych środków w formie dostępnych linii kredytowych.

Wykazane według stanu na 31 marca 2019 roku w aktywach Spółki grunty obejmują w grunty własne w wartości 4.106 tys. PLN oraz grunt będący w leasingu finansowym o wartości 3.000 tys. PLN.

Część rzeczowych aktywów trwałych (nieruchomość zakładu produkcyjnego w Ciepłowie, maszyn i urządzeń, środków transportu oraz pozostałych środków trwałych) Spółka użytkuje na zasadach leasingu finansowego. Zobowiązania z tytułu leasingu ujmowane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako pozostałe zobowiązania finansowe i wykazywane w podziale na część krótko- i długoterminową. Szczegółowe uzgodnienie powyższych zobowiązań oraz opis kluczowych postanowień umownych zawarto w Nocie 25.

Rzeczowe aktywa trwałe Spółki stanowią zabezpieczenie udzielonych jej kredytów oraz limitów dostępnych linii gwarancyjnych. Wartość zabezpieczeń ustanowionych na rzeczowych aktywach trwałych przedstawia tabela poniżej:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie udzielonych Spółce kredytów i linii gwarancyjnych	13 058	13 625
	13 058	13 625

Zmiany w wartości rzeczowych aktywów trwałych zostały przedstawione w poniższych tabelach.

Zmiany w stanie rzeczowych aktywów trwałych za okres 1 kwietnia 2018 – 31 marca 2019 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwałe w budowie	Razem
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość brutto							
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	7 106	34 382	34 093	3 373	4 712	1 688	85 354
Zwiększenia:							
- nabycie	-	395	1 456	119	308	672	2 950
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	100	162	-	-	262
- przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-	-	-	-	2 278	2 278
Stan na 31 marca 2019 roku	7 106	34 777	35 449	3 330	5 020	82	85 764
Umorzenie							
Stan na 1 kwietnia 2018 roku	-	7 359	12 139	2 289	1 954	-	23 741
Zwiększenia:							
- amortyzacja	-	1 672	2 818	293	407	-	5 190
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	63	162	-	-	225
Stan na 31 marca 2019 roku	-	9 031	14 894	2 420	2 361	-	28 706
Netto na dzień 31 marca 2019 roku	7 106	25 746	20 555	910	2 659	82	57 058

Zmiany w stanie rzeczowych aktywów trwałych za okres 1 kwietnia 2017 – 31 marca 2018 roku

	Grunty	Budynki i budowle	Maszyny i urządzenia	Środki transportu	Pozostałe	Środki trwale w budowie	Razem
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość brutto							
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	7 106	34 382	26 565	3 947	2 881	8 674	83 555
Zwiększenia:							
- nabycie	-	-	7 371	13	1 777	2 174	11 335
- reklasyfikacja z wartości niematerialnych	-	-	157	99	54	-	310
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	686	-	-	686
- przeniesienie do rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	-	-	-	-	-	9 160	9 160
Stan na 31 marca 2018 roku	7 106	34 382	34 093	3 373	4 712	1 688	85 354
Umorzenie							
Stan na 1 kwietnia 2017 roku	-	5 718	9 771	2 598	1 565	-	19 652
Zwiększenia:							
- amortyzacja	-	1 596	2 452	333	268	-	4 649
- umorzenie związane z nakładami na prac rozwojowe w toku	-	45	(86)	-	107	-	66
- reklasyfikacja z wartości niematerialnych	-	-	2	1	14	-	17
Zmniejszenia:							
- sprzedaż i likwidacja	-	-	-	643	-	-	643
Stan na 31 marca 2018 roku	-	7 359	12 139	2 289	1 954	-	23 741
Netto na dzień 31 marca 2018 roku	7 106	27 023	21 954	1 084	2 758	1 688	61 613

NOTA 14 - POZOSTAŁE AKTYWA FINANSOWE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Udziały/akcje w podmiotach zależnych (brutto)	163 328	163 335
Pożyczki udzielone podmiotom zależnym	10 862	5 731
Odpisy aktualizujące wartość udziałów i akcji	(71 138)	(71 138)
	103 052	97 928

Na wartość udziałów i akcji w jednostkach zależnych składają się:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Udziały w Tecresa Protection Pasiva S.L.	68 706	68 706
Akcje Mercor Dunamenti Tűzvédelem Zrt	20 090	20 090
Udziały w Mercor Fire Protection Systems srl	15	15
Udziały w Mercor Proof LLC	947	947
Udziały MHD1 Sp. z o.o.	21	21
Udziały Mercor HD Sp. z o.o.	29	29
Udziały w Mercor Czech Republic s.r.o.	33	33
Udziały w Mercor Slovakia s.r.o.	21	21
Udziały w TOB Mercor Ukraina	2 216	2 216
Udziały w Dunamenti Ochrona Przeciwpożarowa Sp. z o.o.	30	30
Udziały w DFM Doors Sp. z o.o.	82	82
Udziały w Mercor Hungaria LLC	-	7
	92 190	92 197

W trakcie roku obrotowego trwającego od 1 kwietnia 2018 roku do 31 marca 2019 roku Spółka nie dokonywała nabyć jednostek zależnych.

W trakcie roku obrotowego trwającego od 1 kwietnia 2017 roku do 31 marca 2018 roku Spółka dokonała następujących nabyć jednostek zależnych:

Data objęcia kontroli	Nazwa podmiotu	% udziału w kapitale zakładowym	Cena nabycia w tys. PLN	Szacunkowa wartość godziwa objętych aktywów netto w tys. PLN na dzień objęcia kontroli
18.04.2017	DFM Doors Sp. z o.o.	82%	8	(200)
06.04.2017	Dunamenti Ochrona Przeciwpożarowa Sp. z o.o.	100%	30	(30)

Na dzień 31 marca 2019 roku Spółka dokonała testów na utratę wartości posiadanych akcji i udziałów w podmiotach zależnych. Testy obejmowały porównanie wartości księgowej do wartości odzyskiwalnej danego aktywa, ustalone w oparciu o prognozę zdyskontowanych przepływów netto dla okresu następnego pięciu lat. Wyniki przeprowadzonych testów, nie wykazały konieczności dokonania zmian w odpisach aktualizujących wartość posiadanych udziałów i akcji.

W poprzednich latach obrotowych Spółka dokonała odpisów aktualizujących wartość posiadanych udziałów

i akcji w następujących podmiotach:

- Tecresa Protección Pasiva S.L. na kwotę 59.095 tys. PLN,
- MHD1 Sp. z o.o. na kwotę 10.135 tys. PLN
- TOB Mercor Ukraina Sp. z o.o. na kwotę 1.908 tys. PLN.

Wykazane w pozostałych aktywach finansowych pożyczki udzielone podmiotom zależnym dotyczą pożyczek udzielonych Mercor Czech Republic s.r.o. oraz Mercor Slovakia s.r.o. z przeznaczeniem na odkup należności nie związanych z działalnością w zakresie oddzielenia przeciwpożarowych od Hasil as i Hasil sro, czyli podmiotów, które zostały zbyte poza Grupę Kapitałową „MERCOR” S.A. Kwota należności z tytułu tych pożyczek wynosiła na dzień 31 marca 2019 roku 2.129 tys. PLN. Ponadto, Spółka udzieliła DFM Doors Sp. z o.o., długoterminowej pożyczki w formie limitu do kwoty 9.200 tys. PLN z przeznaczeniem na bieżącą działalność. Kwota wykorzystanej pożyczki wraz ze skapitalizowanymi na 31.03.2019r. odsetkami wynosiła 8.733 tys. PLN.

NOTA 15 - INNE AKTYWA DŁUGOTERMINOWE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Należności z tytułu zaliczek przekazanych na zakup rzeczowych aktywów trwałych	46	202
Należności z tytułu kaucji zatrzymanych w ramach kontraktów długoterminowych	4 570	3 117
Należności z tytułu kaucji wniesionej w ramach umowy leasingu finansowego	4 592	3 814
Rozliczenia międzyokresowe kosztów – wydatki stanowiące koszt przyszłych okresów	601	791
	9 809	7 924

Jednym z głównych składników innych aktywów długoterminowych są kaucje zatrzymywane przez inwestorów obejmujące określony umownie procent zafakturowanych dostaw. Procent ten kształtuje się najczęściej w wysokości od 5% do 10% wartości umowy. W zależności od podpisanych umów, kaucje te zatrzymywane są przez inwestorów w okresie od 6 m-cy do 120 m-cy.

W zakresie rozpoznawania przychodów, przychód w części objętej kaucją zatrzymaną przez inwestora rozpoznawany jest w wartości godziwej. Dyskonto wynikające z ujęcia wartości godziwej rozpoznawane jest w ramach przychodów finansowych według metody zamortyzowanego kosztu.

W związku z zawartą umową leasingu i dzierżawy nieruchomości zakładu produkcyjnego Spółka wpłaca do leasingodawcy kaucję pieniężną stanowiącą zabezpieczenie umowy. Wartość nominalna złożonej kaucji na dzień bilansowy wynosiła 5.174 tys. PLN, jej zdyskontowana wartość bieżąca na dzień bilansowy wyniosła 4.592 tys. PLN.

NOTA 16 – ZAPASY

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Materiały	17 970	15 658
Produkcja w toku	4 905	2 895
Produkty gotowe	10 321	9 598
Odpisy aktualizujące	(3 624)	(1 203)
	<u>29 572</u>	<u>26 948</u>

Zapasy wyceniane są według zasad przedstawionych w Nocie 2. Utworzone odpisy aktualizujące oraz ich odwrócenia ujmowane są odpowiednio jako pozostałe koszty i przychody operacyjne. W bieżącym roku obrotowym, w związku z dokonaną sprzedażą lub likwidacją zapasów, które utraciły przydatność gospodarczą, Spółka rozwiązała odpis na zapasy w wysokości 23 tys. PLN. Wartość odpisu utworzonego na zapasy wyniosła w roku obrotowym 2.444 tys. PLN.

Zapasy Spółki stanowią zabezpieczenie udzielonych jej kredytów. Wartość księgowa zapasów, jakie według umowy przewłaszczenia stanowią zabezpieczenie, przedstawia tabela poniżej:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość zapasów stanowiących zabezpieczenie kredytów bankowych	13 810	17 061
	<u>13 810</u>	<u>17 061</u>

NOTA 17 - NALEŻNOŚCI HANDLOWE I POZOSTAŁE NALEŻNOŚCI

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Należności handlowe od jednostek powiązanych	14 822	9 904
Należności handlowe od jednostek pozostałych	52 484	47 994
- <i>należności z tytułu wyceny kontraktów długoterminowych</i>	11 628	8 962
- <i>część krótkoterminowa kaucji gwarancyjnych</i>	4 392	4 802
Należności z tytułu podatków	1 803	600
Należności z tytułu dywidend	1 388	-
Zaliczki przekazane na poczet dostaw	28	18
Pozostałe należności	63	38
Odpisy aktualizujące	(4 047)	(7 895)
	<u>66 541</u>	<u>50 659</u>

Należności z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 14 do 60 dni. Wartość godziwa należności nie różni się istotnie od ich wartości księgowych.

W bieżącym roku obrotowym Spółka utworzyła odpisy aktualizujące wartość należności na kwotę 1.941 tys. PLN, natomiast rozwiązane zostały odpisy w kwocie 783 tys. PLN. W związku z brakiem możliwości odzyskania należności wykorzystane zostały odpisy na należności w wysokości 5.006 tys. PLN.

NOTA 18 - INNE AKTYWA OBROTOWE

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rozliczenia międzyokresowe kosztów - wydatki stanowiące koszt przyszłych okresów	1 397	1 209
	1 397	1 209

Inne aktywa obrotowe obejmują wydatki związane z kosztami przyszłych okresów. W szczególności są to poniesione z góry opłaty za usługi. Aktywa te rozliczane są w koszty działalności zgodnie z upływem czasu lub wielkością świadczeń w zależności od ich charakteru.

NOTA 19 - ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Środki pieniężne w kasie i banku	302	915
Lokaty krótkoterminowe	-	62
	302	977

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość uzależniona jest od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są deponowane na różne okresy, od jednego dnia do 3 miesięcy, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Spółki na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

Wartość godziwa środków pieniężnych i ich ekwiwalentów jest równa ich wartości księgowej netto. W stosunku do wykazanych wielkości, poza środkami zgromadzonymi na wyodrębnionych rachunkach VAT w kwocie 41 tys. PLN, nie występują żadne ograniczenia w dysponowaniu środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami.

NOTA 20 - KAPITAŁ WŁASNY

Kapitał akcyjny

Szczegółowe informacje na temat poszczególnych serii akcji składających się na kapitał akcyjny Spółki na dzień 31 marca 2019 roku, przedstawiają się następująco:

<u>Seria</u>	<u>Liczba akcji</u>	<u>Wartość nominalna</u>	<u>Data rejestracji</u>	<u>Prawo do dywidendy</u>	<u>Sposób pokrycia</u>	<u>Rodzaj akcji</u>
AA	12 454 544	3 113 636,00	17.05.2007	17.05.2007	Gotówka/aport*	zwykłe
BB	1 780 488	445 122,00	09.08.2007	09.08.2007	Gotówka	zwykłe
CC	1 423 503	355 875,75	15.09.2008	15.09.2008	Gotówka/aport	zwykłe
	<u>15 658 535</u>	<u>3 914 633,75</u>				

Wartość nominalna jednej akcji w złotych:

0,25

* kapitał akcyjny „MERCOR” S.A. powstał w wyniku przekształcenia kapitału zakładowego PUH MERCOR Sp. z o.o. w wyniku zmiany formy prawnej w dniu 21 września 2004 roku; kapitał zakładowy PUH MERCOR Sp. z o.o. opłacony został gotówką do kwoty 100,00 PLN, pozostała część kapitału w kwocie 2.999.900,00 PLN opłacona została wkładem niepieniężnym w postaci wniesionych udziałów w MERCOR-Pro Sp. z o.o. zgodnie z aktem notarialnym rep. A nr 6477/99 z dnia 9 lipca 1999 roku; akcje o wartości nominalnej 113.636,00 PLN opłacone były gotówką.

Na dzień 31 marca 2019 roku nie występują żadne ograniczenia związane z akcjami Spółki.

Struktura właścicielska kapitału akcyjnego Spółki na dzień 31 marca 2019 roku przedstawiała się następująco:

<u>Akcjonariusz</u>	<u>31.03.2019</u>		<u>31.03.2018</u>	
	<u>Ilość akcji</u>	<u>%</u>	<u>Ilość akcji</u>	<u>%</u>
Periban Limited ⁽¹⁾	4 102 994	26,20%	4 102 994	26,20%
Rockbridge TFI S.A. ⁽²⁾	3 205 730	20,47%	-	-
Altus TFI S.A. ⁽³⁾	-	-	3 139 999	20,05%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU Złota Jesień ⁽⁴⁾	1 452 000	9,27%	1 452 000	9,27%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ⁽⁵⁾	1 300 000	8,30%	1 200 000	7,66%
N50 Cyprus Limited ⁽⁶⁾	1 000 853	6,39%	1 000 853	6,39%
PTE Allianz Polska S.A. ⁽⁷⁾	911 018	5,82%	911 018	5,82%
Akcjonariat rozproszony	3 685 940	23,55%	3 851 671	24,61%
	<u>15 658 535</u>	<u>100,00%</u>	<u>15 658 535</u>	<u>100,00%</u>

⁽¹⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 11.06.2014 roku

⁽²⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 19.12.2018 roku

⁽³⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 27.04.2018 roku

⁽⁴⁾ zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 19.07.2016 roku

⁽⁵⁾ zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 20.09.2018 roku

⁽⁶⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 14.03.2017 roku

⁽⁷⁾ zgodnie z zawiadomieniem otrzymanym w dniu 22.09.2014 roku

Przedstawiony powyżej udział w kapitale akcyjnym odpowiada udziałowi w głosach na zgromadzeniu akcjonariuszy.

Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego akcjonariusze posiadający co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na Walnym Zgromadzeniu przedstawiają się następująco:

<u>Akcjonariusz</u>	<u>Ilość akcji</u>	<u>%</u>
Periban Limited ⁽¹⁾	4 102 994	26,20%
Investors Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych S.A. ⁽²⁾	3 726 820	23,80%
Otwarty Fundusz Emerytalny PZU Złota Jesień ⁽³⁾	1 452 000	9,27%
Nationale Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny ⁽⁴⁾	1 300 000	8,30%
N50 Cyprus Limited ⁽⁵⁾	1 000 853	6,39%
PTE Allianz Polska S.A. ⁽⁶⁾	911 018	5,82%

⁽¹⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 11.06.2014 roku

⁽²⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 17.06.2019 roku

⁽³⁾ zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 19.07.2016 roku

⁽⁴⁾ zgodnie ze zgłoszeniem na ZWZ zwołane na dzień 20.09.2018 roku

⁽⁵⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 14.03.2017 roku

⁽⁶⁾ zgodnie z zawiadomieniem z dnia 22.09.2014 roku

Kapitały rezerwowe

Kapitał rezerwowy Spółki utworzony został z zysku wypracowanego w latach poprzednich. Kapitał ten został utworzony z przeznaczeniem na rozwój działalności.

Zyski zatrzymane

Zyski zatrzymane z lat poprzednich obejmują w całości zyski zatrzymane decyzją akcjonariuszy. Zgodnie z art. 396 §1 Kodeksu Spółek Handlowych, na pokrycie straty należy utworzyć kapitał zapasowy, do którego przelewa się co najmniej 8% zysku za dany rok obrotowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie co najmniej jednej trzeciej kapitału zakładowego.

Struktura zysków zatrzymanych z lat poprzednich przedstawia się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zyski zatrzymane z lat poprzednich	10 838	2 727
Rozliczenie nabycia podmiotu zależnego	-	715
Pozostałe korekty	-	23
Zysk bieżącego okresu	13 102	7 373
	23 940	10 838

NOTA 21 - KREDYTY I POŻYCZKI

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Kredyty bankowe	80 187	75 837
Pożyczki od jednostek powiązanych	3 400	3 000
Pożyczki od osób fizycznych	218	550
Pożyczki od instytucji finansowych	154	234
	83 959	79 621
w tym:		
Część długoterminowa	69 711	16 492
Kredyty bankowe	69 640	13 492
Pożyczki od jednostek powiązanych	-	3 000
Pożyczki od osób fizycznych	-	-
Pożyczki od instytucji finansowych	71	-
Część krótkoterminowa	14 248	63 129
Kredyty bankowe	10 547	62 345
Pożyczki od jednostek powiązanych	3 400	-
Pożyczki od osób fizycznych	218	550
Pożyczki od instytucji finansowych	83	234
Kredyty i pożyczki wymagane:		
do roku	14 248	63 129
od 2 do 3 lat	67 128	11 904
od 3 lat do 5 lat	2 583	4 588
	83 959	79 621

Struktura walutowa kredytów i pożyczek wykorzystywanych przez Spółkę przedstawia się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Kredyty i pożyczki w złotych (PLN)	83 741	79 071
Kredyty i pożyczki w euro (EUR)	218	550
	83 959	79 621

Specyfikacja udzielonych kredytów i pożyczek oraz istotnych warunków umów kredytowych została zawarta w tabeli poniżej.

Kredyty i pożyczki według stanu na 31 marca 2019 roku

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Forma kredytu	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (tys. PLN)		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		w tys.	waluta	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A.)	Kredyt w rachunku bieżącym/kredyt obrotowy	32.160	PLN	-	29 757	1W WIBOR + marża	30.11.2021	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunku prowadzonego przez bank, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
BNP Paribas Bank Polska S.A. (dawniej Raiffeisen Bank Polska S.A.)	Kredyt inwestycyjny (nabycie akcji Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	17 000	PLN	2 383	7 353	1M WIBOR + marża	30.04.2023	pełnomocnictwo do rachunku, weksel in blanco, hipoteka umowna łączna na nieruchomości wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw na przedsiębiorstwie spółki Dunamenti Tűzvédelem Zrt
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	21 420	PLN	-	20 030	O/N WIBOR + marża	31.10.2020	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
mBank S.A.	Kredyt obrotowy	15 000	PLN	2 500	12 500	1M WIBOR + marża	19.02.2021	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
mBank S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	6 420	PLN	5 664	-	O/N WIBOR + marża	20.02.2020	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
BZ WBK S.A.	Pożyczka leasingowa	240	PLN	83	71	1M WIBOR + marża	31.03.2021	weksel własny in blanco
Osoba fizyczna	Pożyczka na cele obrotowe	180	EUR	218	-	3M EURIBOR + marża	12.12.2019	bez zabezpieczeń
MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	2 500	PLN	2 500	-	1M WIBOR + marża	30.06.2019	bez zabezpieczeń
MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	400	PLN	400	-	1M WIBOR + marża	10.04.2019	bez zabezpieczeń

MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	100	PLN	100	-	1M WIBOR + marża	10.04.2019	bez zabezpieczeń
MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	400	PLN	400	-	3M WIBOR + marża	31.03.2020	bez zabezpieczeń
Razem kredyty bankowe i pożyczki				14 248	69 711			

Kredyty i pożyczki według stanu na 31 marca 2018 roku

Nazwa (firma) jednostki ze wskazaniem formy prawnej	Forma kredytu	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Kwota kredytu / pożyczki pozostała do spłaty (tys. PLN)		Warunki oprocentowania	Termin spłaty	Zabezpieczenia
		w tys.	waluta	Część krótkoterminowa	Część długoterminowa			
Raiffeisen Bank Polska SA	Kredyt w rachunku bieżącym/kredyt obrotowy	30 000	PLN	26 898	-	1W WIBOR + marża	30.11.2018	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, pełnomocnictwo do rachunku prowadzonego przez bank, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
Raiffeisen Bank Polska S.A.	Kredyt inwestycyjny (nabycie akcji Dunamenti Tűzvédelem Zrt)	17 000	PLN	2 202	8 992	1M WIBOR + marża	30.04.2023	pełnomocnictwo do rachunku, weksel in blanco, hipoteka umowna łączna na nieruchomości wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, zastaw na przedsiębiorstwie spółki Dunamenti Tűzvédelem Zrt
Credit Agricole Bank Polska S.A.	Kredyt w rachunku bieżącym	20 000	PLN	19 825	-	O/N WIBOR + marża	31.10.2018	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
PKO BP S.A.	Limit kredytu wielocelowego	20 000	PLN	13 420	4 500	1M WIBOR + marża	29.10.2019	cesja należności, zastaw rejestrowy na zapasach i środkach trwałych wraz z cesją praw z polisy ubezpieczeniowej, weksel in blanco, hipoteka umowna łączna na nieruchomości w Mirosławiu
BZ WBK S.A.	Pożyczka leasingowa	240	PLN	234	-	1M WIBOR + marża	31.03.2021	weksel własny in blanco
Osoba fizyczna	Pożyczka na cele obrotowe	180	EUR	550	-	3M EURIBOR + marża	12.12.2018	bez zabezpieczeń
MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	2 500	PLN	-	2 500	1M WIBOR + marża	30.06.2019	bez zabezpieczeń
MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	400	PLN	-	400	1M WIBOR + marża	10.04.2019	bez zabezpieczeń
MHD1 Sp. z o.o.	Pożyczka	100	PLN	-	100	1M WIBOR + marża	10.04.2019	bez zabezpieczeń
Razem kredyty bankowe i pożyczki				63 129	16 492			

NOTA 22 - REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rezerwy na świadczenia pracownicze	153	153
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 073	891
	1 226	1 044
w tym:		
<i>Część długoterminowa</i>		
Rezerwy na świadczenia pracownicze	146	146
	146	146
<i>Część krótkoterminowa</i>		
Rezerwy na świadczenia pracownicze	7	7
Rezerwa na naprawy gwarancyjne	1 073	891
	1 080	898

Okres gwarancji udzielanej przez Spółkę na swoje wyroby najczęściej wynosi 24 miesiące. Z tego względu, z uwagi na fakt, że zmiana wartości pieniądza w czasie nie ma istotnego wpływu na szacunek rezerw na koszty robót gwarancyjnych, rezerwy te nie podlegają dyskontowaniu. Wartość rezerw szacowana jest na każdy dzień kończący okres sprawozdawczy w oparciu o statystyczny udział kosztów napraw gwarancyjnych dotyczących poprzednich okresów. Kwota rezerwy wyliczana jest przy założeniu proporcjonalnego udziału kosztów napraw gwarancyjnych do sprzedaży, z uwzględnieniem wzrostu sprzedaży.

Pracownikom przysługują prawa do odpraw emerytalnych na zasadach określonych w art. 92¹ Kodeksu Pracy, tj. w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia pracownika w dniu nabycia prawa do odprawy. Rezerwy te szacowane są metodami aktuarialnymi. Istotne założenia aktuarialne na poszczególne dni kończące okresy sprawozdawcze przedstawiają się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
Stopa dyskontowa	2,0%	2,0%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń	1,5%	1,5%
Wskaźnik wzrostu wynagrodzeń dla przyszłych lat	1,5%	1,5%

Zmiany stanu rezerw

	<u>Rezerwa na</u> <u>świadczenia</u> <u>pracownicze</u>	<u>Rezerwa na</u> <u>naprawy</u> <u>gwarancyjne</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Stan rezerw na 31.03.2018	153	891
Utworzenie rezerw w ciężar kosztów	-	182
Wykorzystanie rezerw utworzonych w poprzednich okresach	-	-
Stan rezerw na 31.03.2019	153	1 073

NOTA 23 - ZOBOWIĄZANIA HANDLOWE I POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zobowiązania handlowe wobec jednostek powiązanych	1 304	1 253
Zobowiązania handlowe wobec jednostek pozostałych	35 111	29 462
- w tym zobowiązania z wyceny kontraktów długoterminowych	1 938	648
Zobowiązania z tytułu podatków i ubezpieczeń społecznych	1 428	1 354
Zaliczki otrzymane na poczet dostaw	2 674	2 549
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	-	-
Pozostałe zobowiązania i rozliczenia międzyokresowe, w tym:	6 368	4 811
rozliczenia z tytułu premii	4 256	2 028
rozliczenia z tytułu zaległych urlopów	1 176	1 177
rozliczenia z tytułu niezafakturowanych kosztów	589	689
pozostałe zobowiązania	347	917
	46 885	39 429
w tym:		
część długoterminowa	-	-
część krótkoterminowa	46 885	39 429
	46 885	39 429

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług nie są oprocentowane i mają zazwyczaj termin płatności mieszczący się w okresie od 7 do 90 dni. Spółka nie jest uzależniona od wąskiego grona dostawców.

NOTA 24 - PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zysk ze zbycia rzeczowych aktywów trwałych	3 041	3 671
Dotacje do projektów rozwojowych	3 506	2 762
	6 547	6 433
w tym:		
Część długoterminowa	5 913	5 803
Część krótkoterminowa	634	630
	6 547	6 433

Spółka korzysta z dofinansowania do nakładów na prace rozwojowe w ramach umowy podpisanej w 2016 roku z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju o dofinansowanie projektu w ramach programu operacyjnego Inteligentny Rozwój. Łączna wartość dofinansowania możliwa do pozyskania w pięcioletnim okresie obowiązywania umowy wynosi 10.319 tys. PLN.

W ramach dotacji Spółka otrzymała kwotę 3.428 tys. PLN, z czego w bieżącym roku obrotowym była to kwota 749 tys. PLN. Na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego Spółka spełniała wszystkie warunki związane z podpisaną umową.

NOTA 25 - POZOSTAŁE ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

Pozostałe zobowiązania finansowe obejmują zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Szczegółowe informacje na temat tych zobowiązań zostały zaprezentowane poniżej.

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu leasingu finansowego wymagalnych w ciągu:		
- jednego roku	4 295	4 028
- dwóch do pięciu lat	23 755	14 730
- powyżej 5 lat	-	12 926
	<u>28 050</u>	<u>31 684</u>
Przyszłe koszty odsetkowe (-)	(4 909)	(5 961)
Wartość bieżąca przyszłych zobowiązań	<u>23 141</u>	<u>25 723</u>
w tym:		
Kwoty wymagane w ciągu kolejnych 12 m-cy (ujęte w zobowiązaniach krótkoterminowych)	<u>4 251</u>	<u>3 984</u>
Kwoty wymagane w okresie po 12 miesiącach w ciągu:	<u>18 890</u>	<u>21 739</u>
- dwóch do pięciu lat	18 890	13 745
- powyżej 5 lat	-	7 994

W ramach umów leasingu finansowego Spółka użytkuje zabudowaną nieruchomość zakładu produkcyjnego, maszyny i urządzenia oraz środki transportu. Okres trwania leasingu nieruchomości wynosi 15 lat (od stycznia 2009 roku), dla maszyn i urządzeń jest to od 3 do 7 lat, w przypadku środków transportu okres ten wynosi od 3 do 5 lat.

Zawarte umowy leasingu środków transportu nie zawierają klauzuli wpłaty opłaty wstępnej. Większość umów zawiera klauzule nabycia przedmiotu leasingu za cenę ustaloną w ramach umowy, która waha się od 0,1% do 1% wartości początkowej przedmiotu leasingu.

NOTA 26 - AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

Aktywa warunkowe

Spółka była w sporze z organami podatkowymi wynikającym z przeprowadzonych przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku kontroli dotyczących rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 01.04.2012 roku do 31.03.2013 roku (opis przebiegu sporu znajduje się w Nocie 10 niniejszego sprawozdania finansowego). W przypadku gdy władze skarbowe uznają zasadność wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego i nie będą prowadzić dalszego postępowania w stosunku do Spółki, Spółce przysługiwał będzie zwrot zapłaconych zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych za rok podatkowy 2012/2013 w kwocie 5.433 tys. PLN oraz odsetki od zapłaconych kwot.

Zobowiązania warunkowe

Spółka była w sporze z organami podatkowymi wynikającym z przeprowadzonych przez Pomorski Urząd Skarbowy w Gdańsku kontroli dotyczących rozliczenia podatku dochodowego od osób prawnych za rok podatkowy trwający od 01.04.2012 roku do 31.03.2013 roku (opis przebiegu sporu znajduje się w Nocie 10 niniejszego sprawozdania finansowego). W przypadku gdy władze skarbowe nie uznają zasadności wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego i będą prowadzić dalsze postępowanie w stosunku do Spółki, Spółka może zostać zobligowana do obciążenia wyników finansowych za lata poprzednie kwotą podatku dochodowego dotyczącego rozliczonej straty podatkowej w wysokości 47.991 tys. PLN oraz zapłaty ewentualnego zobowiązania z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych. Obciążenie wyniku, bez uwzględnienia ewentualnych odsetek od zaległości, może wynieść 9.118 tys. PLN a ewentualna kwota podatku do zapłaty to 9.118 tys. PLN (bez ewentualnych odsetek od zaległości podatkowych). Ewentualna kwota podatku dochodowego do zapłaty nie różni się od kwoty potencjalnego obciążenia wyniku finansowego, gdyż w poprzednim roku obrotowym wynik finansowy (zyski zatrzymane) obciążony został kwotą 5.433 tys. PLN zapłaconych zaliczek na podatek dochodowy za rok podatkowy 2012/2013.

Poza opisanymi powyżej aktywem i zobowiązaniem warunkowym z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, w okresach objętych sprawozdaniem finansowym Spółka nie posiadała innych istotnych aktywów i zobowiązań warunkowych mogących spowodować wpływ lub wypływ korzyści ekonomicznych.

NOTA 27 - LEASING

Zobowiązania z tytułu leasingu operacyjnego – Spółka jako leasingobiorca

Charakter zawieranych umów sprawia, że Spółka w zakresie w jakim jest leasingobiorcą leasingu operacyjnego, nie posiada umów o charakterze nieodwołalnym.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym, Spółka jako leasingobiorca operacyjny była stroną umów przedmiotem których były:

- środki transportu,
- urządzenia biurowe (drukarki i kserokopiarki),
- powierzchnia biurowa,
- grunty oraz wieczyste użytkowanie gruntów.

Suma opłat z tytułu leasingu operacyjnego poniesionych przez Spółkę w roku obrotowym objętym sprawozdaniem wyniosła 2.056 tys. PLN.

W zakresie leasingu gruntów Spółka użytkuje na zasadach leasingu operacyjnego grunty, tzw. prawo wieczystego użytkowania gruntów. Opłaty za użytkowanie wieczyste gruntów określane są administracyjnie jako 3% wartości gruntu będącego przedmiotem leasingu. Zgodnie z operatem szacunkowym, na podstawie którego została ustalona wysokość opłaty za wieczyste użytkowanie gruntów, wartość godziwa gruntu w wieczystym użytkowaniu określona została na kwotę 2.034 tys. PLN.

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Wartość przyszłych minimalnych płatności z tytułu prawa wieczystego użytkowania wymagalnych w ciągu:		
- jednego roku	61	61
- dwóch do pięciu lat	244	244
- powyżej 5 lat	427	488
	732	793

W ramach umów leasingu operacyjnego Spółka użytkuje samochody. Wartość przyszłych minimalnych płatności dotyczyłaby wyłącznie opłat w okresie wypowiedzenia umów najmu. Okres wypowiedzenia w zależności od umowy kształtuje się w przedziale od 1 do 3 miesięcy.

NOTA 28 - INFORMACJE O PODMIOTACH POWIĄZANYCH

Identyfikacja podmiotów powiązanych

Podmiotami powiązanymi są:

1. Podmioty, w których Spółka na dzień 31 marca 2019 roku posiadała udziały kapitałowe:

- TOB Mercor Ukraina Sp. z o.o. z siedzibą w Drohowyżu (Ukraina) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 55% udziałów w kapitale podstawowym,
- Mercor Fire Protection Systems s.r.l. z siedzibą w Bukareszcie (Rumunia) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Tecresa Protección Pasiva S.L. z siedzibą w Madrycie (Hiszpania) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym – po połączeniu z Tecresa Catalunya S.L.,
- OOO Mercor Proof z siedzibą w Moskwie (Federacja Rosyjska) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 55% udziału w kapitale podstawowym,
- MHD1 Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (Polska) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Mercor HD Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (Polska) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Mercor Czech Republic s.r.o. z siedzibą w Ostrawie (Republika Czeska) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Mercor Slovakia s.r.o. z siedzibą w Bratysławie (Słowacja) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Dunamenti Tűzvédelem Zrt z siedzibą w Good (Węgry) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,

- Mercor Silboard Sp. z o.o. (dawniej Dunamenti Ochrona Przeciwpożarowa Sp. z o.o.) z siedzibą w Gdańsku (Polska) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Dunamenti CZ s.r.o. z siedzibą w Pradze (Republika Czeska) – jednostka zależna od Dunamenti Tűzvédelem Zrt – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- Dunamenti s.r.o. z siedzibą w Kolarovie (Słowacja) – jednostka zależna od Dunamenti Tűzvédelem Zrt – „MERCOR” S.A. posiada 100% udziału w kapitale podstawowym,
- TOO MRK z siedzibą w Ałmaacie (Kazachstan) – jednostka zależna od OOO Mercor Proof – „MERCOR” S.A. posiada 55% udziału w kapitale podstawowym,
- Unitarne Przedsiębiorstwo Produkcyjne MRKP Systemu z siedzibą w Mińsku (Białoruś) – jednostka zależna od OOO Mercor Proof – „MERCOR” S.A. 55% udziału w kapitale podstawowym,
- DFM Doors Sp. z o.o. z siedzibą w Gdańsku (Polska) – jednostka zależna – „MERCOR” S.A. posiada 82% udziału w kapitale podstawowym.

2. Znaczący akcjonariusze

Informacje o znaczących akcjonariuszach przedstawione zostały w Nocie 20 niniejszego sprawozdania finansowego.

3. Inne podmioty

Innymi podmiotami powiązanymi Spółki są: członkowie jej organów zarządzających i nadzorczych (łącznie z dyrektorami) oraz osoby będące bliskimi członkami rodziny tych osób (tzn. partner życiowy i dzieci, dzieci partnera życiowego oraz osoby pozostające na utrzymaniu osoby lub jej partnera życiowego) oraz inne podmioty gospodarcze, w których członkowie zarządu podmiotu dominującego pełnią funkcje zarządcze lub są ich udziałowcami.

Spółka nie posiada programów świadczeń po okresie zatrudnienia skierowanych do jej pracowników.

Transakcje z podmiotami, w których Spółka posiada udziały kapitałowe

Sprzedaż na rzecz oraz zakupy od podmiotów powiązanych dokonywane są według normalnych cen rynkowych. Zaległe zobowiązania i należności na koniec roku obrotowego nie są zabezpieczone, a ich rozliczenie odbywa się gotówkowo. Należności od podmiotów powiązanych nie są obejmowane żadnymi gwarancjami udzielonymi lub otrzymanymi.

W stosunku do podmiotów, w których Spółka posiada bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym zakres wzajemnych transakcji obejmował:

- transakcje handlowe obejmujące kupno i sprzedaż wyrobów, materiałów, usług, oraz środków trwałych,
- udzielone poręczenia kredytów,
- udzielone i zaciągnięte pożyczki, oraz
- wypłaty dywidend.

Wartość i zakres transakcji przedstawiają tabele poniżej:

<u>Podmiot powiązany</u>	<u>Rok obrotowy</u>	<u>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</u>	<u>Zakupy od podmiotów powiązanych</u>	<u>Odsetki od udzielonych pożyczek</u>	<u>Odsetki od otrzymanych pożyczek</u>	<u>Przychody z tytułu dywidend</u>	<u>Sprzedaż rzeczowych aktywów trwałych</u>
Tecresa Protección Pasiva	2018/2019 2017/2018	7 661 5 160	4 191 1 782	- -	- -	448 -	- -
Mercor Fire Protection Systems Srl	2018/2019 2017/2018	4 516 4 442	34 71	- -	- -	924 112	- -
TOB Mercor Ukraina	2018/2019 2017/2018	351 1 185	3 281 2 358	- -	- -	276 -	- 23
Mercor Czech Republic s.r.o.	2018/2019 2017/2018	8 410 7 061	90 41	- 96	- -	168 161	- -
Mercor Slovakia s.r.o.	2018/2019 2017/2018	4 753 3 976	23 21	- 105	- -	- -	- -
Mercor Dunamenti Tűzvédelem Zrt	2018/2019 2017/2018	3 557 2 563	2 087 1 407	- -	- -	3 876 400	- -
Mercor Silboard Sp. z o.o.	2018/2019 2017/2018	1 1	18 19	- -	- -	- -	- -
DFM Doors Sp. z o.o.	2018/2019 2017/2018	3 446 183	9 -	108 61	- -	- -	- -
MHD1 Sp. z o.o.	2018/2019 2017/2018	1 1	- -	- -	54 52	- -	- -
Mercor HD Sp. z o.o.	2018/2019 2017/2018	1 1	- -	- -	- -	- -	- -
OOO Mercor-Proof	2018/2019 2017/2018	3 556 3 789	187 8	- -	- -	451 628	- 695
	2018/2019	36 253	9 920	108	54	6 143	-
	2017/2018	28 362	5 707	262	52	1 301	718

<u>Podmiot powiazany</u>		<u>Należności handlowe od podmiotów powiazanych</u>	<u>Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiazanych</u>	<u>Należności z tytułu udzielonych pożyczek</u>	<u>Zobowiązania z tytułu otrzymanych pożyczek</u>	<u>Należności z tytułu dywidend</u>
Tecresa Protección Pasiva S.L.	31.03.2019 31.03.2018	2 455 1 099	821 469	- -	- -	- -
TOB Mercor Ukraina Sp. z o.o.	31.03.2019 31.03.2018	600 685	404 523	- -	- -	70 -
Mercor Fire Protection Systems srl	31.03.2019 31.03.2018	350 312	4 72	- -	- -	- -
MHD1 Sp. z o.o.	31.03.2019 31.03.2018	- -	- -	- -	3 400 3 000	- -
DFM Doors Sp. z o.o.	31.03.2019 31.03.2018	1 691 105	11 -	9 036 3 370	- -	- -
OOO Mercor-Proof	31.03.2019 31.03.2018	2 551 2 169	8 -	- -	- -	- -
Mercor Silboard Sp. z o.o.	31.03.2019 31.03.2018	- -	2 4	- -	- -	- -
Mercor Dunamenti Tűzvédelem Zrt	31.03.2019 31.03.2018	1 567 856	26 123	- -	- -	1 293 -
Mercor Czech Republic s.r.o.	31.03.2019 31.03.2018	3 625 2 933	21 41	1 127 1 197	- -	25 -
Mercor Slovakia sro	31.03.2019 31.03.2018	1 983 1 745	7 21	1 002 1 165	- -	- -
	31.03.2019 31.03.2018	14 822 9 904	1 304 1 253	11 165 5 732	3 400 3 000	1 388 -

Udzielone gwarancje i poręczenia

W roku obrotowym 2018/2019 Spółka udzielała gwarancji dobrego wykonania kontraktu oraz gwarancji usunięcia wad i usterek (w ramach zawieranych umów handlowych).

W czerwcu 2018 roku Spółka udzieliła swojej spółce zależnej Mercor Proof dwóch poręczeń, do kwoty 45 mln rubli rosyjskich (plus ewentualne odsetki, koszty opłaty itp.) w związku z zawartymi przez spółkę zależną z A.O. „Raiffeisenbank” umowami na limity na gwarancje bankowe. Poręczenia były ważne w okresie do 1 roku od udzielenia.

W październiku 2018 roku Spółka udzieliła poręczenia za dług przyszły dotyczącego przyszłych zobowiązań spółce zależnej DFM Doors Sp. z o.o. w związku z zawartym przez jednostkę zależną Aneksem do Umowy o limit wiarygodności z Raiffeisen Bank Polska S.A. (obecnie BNP Paribas Bank Polska S.A.). Poręczenie do kwoty 6 milionów PLN jest ważne do 29 maja 2020 roku.

W styczniu 2019 Spółka udzieliła poręczenia spółce zależnej DFM Doors sp. z o.o. za zobowiązania wobec BP Europa SE. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 5. tys. PLN i jest ważne do 31 grudnia 2019 roku.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy Spółka nie udzieliła swoim podmiotom zależnym innych gwarancji i poręczeń.

Transakcje z akcjonariuszami i członkami organów stanowiących Spółki

W okresach objętych niniejszym sprawozdaniem finansowym zakres wzajemnych transakcji obejmował transakcje handlowe zawarte pomiędzy Spółką a członkami zarządu Spółki jak i członkami organów stanowiących Spółki i członkami ich rodzin. Wartość i zakres transakcji handlowych przedstawia tabela poniżej:

<u>Podmiot powiązany</u>	<u>Rok</u>	<u>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</u>	<u>Zakupy od podmiotów powiązanych</u>	<u>Odsetki od pożyczek od podmiotów powiązanych</u>	<u>Należności od podmiotów powiązanych</u>	<u>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</u>
		w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Krempeć	2018/2019	118	-	-	-	218
Krzysztof i Magdalena	2017/2018	8	135	3	-	550
	2018/2019	118	-	-	-	218
	2017/2018	8	135	3	-	550

Transakcje przedstawione powyżej obejmowały sprzedaż materiałów i wyrobów oraz refaktury poniesionych kosztów jak również najem powierzchni biurowych.

Transakcje z innymi podmiotami

Transakcje handlowe

Transakcje z innymi podmiotami obejmowały transakcje pomiędzy Spółką a Ambient-System Sp. z o.o., w której jeden z obecnych członków Rady Nadzorczej Spółki posiada 100% udziałów oraz Periban Poland Sp. z o.o. spółka komandytowa powiązaną ze Spółką poprzez jednego z członków zarządu. Wartość i zakres transakcji handlowych przedstawia tabela poniżej:

<u>Podmiot powiązany</u>	<u>Rok</u>	<u>Sprzedaż na rzecz podmiotów powiązanych</u>	<u>Zakupy od podmiotów powiązanych</u>	<u>Należności od podmiotów powiązanych</u>	<u>Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych</u>
		w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Ambient System Sp. z o.o.	2018/2019	-	-	-	-
Periban Poland Sp. z o.o. Sp.K.	2017/2018	1	-	-	-
	2018/2019	1	220	-	23
	2017/2018	-	55	-	23

Transakcje przedstawione powyżej obejmowały sprzedaż i zakup materiałów, wyrobów i usług.

Wynagrodzenie wyższej kadry kierowniczej

Wynagrodzenia kadry kierowniczej obejmuje wynagrodzenia członków Zarządu, Rady Nadzorczej oraz Dyrektorów Spółki. Wynagrodzenia wypłacone tej grupie kadry w podziale na podstawowe rodzaje świadczeń prezentuje tabela poniżej:

	<u>01/04/2018-31/03/2019</u>	<u>01/04/2017-31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Krótkoterminowe świadczenia pracownicze	4 194	4 383
	4 194	4 383

Łączne krótkoterminowe świadczenia pracownicze przedstawione powyżej, dotyczą wynagrodzenia z tytułu stosunku pracy i pełnionych funkcji i obejmują:

	<u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Zarząd	1 225	870
- Krzysztof Krempeć	180	180
- Jakub Lipiński	444	330
- Tomasz Kamiński	601	360
Rada Nadzorcza	390	370
- Lucjan Myrda	78	74
- Tomasz Rutowski	52	49
- Grzegorz Nagulewicz	-	24
- Marian Popinigis	52	49
- Eryk Karski	52	49
- Błażej Żmijewski	52	49
- Piotr Augustyniak	-	24
- Tomasz Cierkowski	52	26
- Karol Żbikowski	52	26
Dyrektorzy	2 579	3 143
	4 194	4 383

W Spółce funkcjonuje program bonusów dla kadry zarządzającej, którego realizacja uwarunkowana jest osiągnięciem ustalonych wartości wskaźników ekonomicznych. W związku z tym, że zostały osiągnięte założone poziomy wskaźników, dla wszystkich pracowników objętych programem, na dzień 31 marca 2019 roku zostało rozpoznane zobowiązanie z tytułu należnych kadrze zarządzającej wypłat.

NOTA 29 - INSTRUMENTY FINANSOWE

Do głównych instrumentów finansowych, z których korzysta Spółka, należą kredyty bankowe i pożyczki (Nota 22), środki pieniężne i lokaty (Nota 20). Głównym celem tych instrumentów jest pozyskanie środków finansowych na działalność jednostki oraz doraźne inwestowanie nadwyżek płynnych środków pieniężnych. Spółka posiada także inne instrumenty finansowe, do których należą należności i zobowiązania z tytułu dostaw i usług (Noty 18 oraz 24), które jednak powstają bezpośrednio w toku prowadzonej przez nią działalności.

Główne ryzyka wynikające z instrumentów finansowych Spółki obejmują ryzyko stopy procentowej, ryzyko walutowe, ryzyko kredytowe oraz ryzyko płynności.

Ryzyko wywołane zmianami stóp procentowych wiąże się przede wszystkim z długoterminowymi zobowiązaniami, które w Spółce obejmują kredyty i pożyczki oraz zobowiązania z tytułu leasingu finansowego. Charakter zobowiązań leasingowych powoduje, że ich całe saldo można traktować jako zobowiązanie o oprocentowaniu stałym. W związku z tym w zakresie tych instrumentów Spółka nie jest narażona bezpośrednio na ryzyko związane ze zmianą stóp procentowych.

Kredyty oprocentowane są według zmiennych stóp procentowych lokalnych rynków międzybankowych. W związku z tym Spółka jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych. W zakresie ryzyka stóp procentowych Spółka nie wykorzystuje żadnych instrumentów zabezpieczających.

W zakresie ryzyka walutowego, Spółka narażona jest na ten typ ryzyka poprzez zawierane transakcje sprzedaży lub zakupów w walutach innych niż jej waluta funkcjonalna. Spółka nie prowadzi działalności inwestycyjnej która narażona byłaby na ryzyko walutowe. Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej ujmowane są jako odpowiednio koszty i przychody finansowe. Spółka systematycznie monitoruje ryzyko walutowe zarówno pozycji sprawozdania z sytuacji finansowej jak i pozabilansowych. Ze względu na duży udział sprzedaży zagranicznej, Spółka stosuje kontrakty terminowe forward do pokrywania ryzyka kursowego.

W okresie objętym sprawozdaniem finansowym ryzyko kredytowe ograniczane było przez Spółkę poprzez zawieranie transakcji z podmiotami o dobrej zdolności kredytowej, z którymi współpraca poprzedzona jest wewnętrznymi procedurami wstępnej weryfikacji. Ponadto poprzez bieżące monitorowanie stanów należności jak i ich objęcie ubezpieczeniem, narażenie Spółki na znaczące ryzyko nieściągalności należności nie jest istotne. W odniesieniu do innych aktywów finansowych Spółki, w tym środków pieniężnych, lokat oraz inwestycji w inne aktywa finansowe, ryzyko Spółki wiąże się bezpośrednio z niemożnością dokonania zapłaty przez drugą stronę umowy, a maksymalna ekspozycja tego ryzyka równa jest wartości księgowej netto danego instrumentu.

Wartość godziwa poszczególnych instrumentów finansowych nie odbiega od wartości księgowych netto wykazanych w sprawozdaniu finansowym.

Wartość księgowa netto instrumentów finansowych

	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Klasy instrumentów finansowych		
Należności z tytułu kaucji zatrzymanych w ramach kontraktów długoterminowych	4 570	3 117
Należności z tytułu kaucji wniesionych w ramach leasingu finansowego	4 592	3 814
Udzielone pożyczki	11 171	5 955
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	66 541	50 659
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	302	977
Transakcje zabezpieczające typu forward	5	52
Razem aktywa	87 181	64 574
Kredyty i pożyczki	83 959	79 621
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	46 885	39 429
Transakcje zabezpieczające typu forward	17	12
Pozostałe zobowiązania finansowe	23 141	25 723
Razem zobowiązania	154 002	144 785

Kategorie instrumentów finansowych

	<u>wartość</u> <u>godziwa</u>	<u>wartość</u> <u>księgowa</u>	<u>wyceniane w wartości godziwej</u> <u>przez wynik finansowy</u>		<u>wyceniane w wartości</u> <u>godziwej ze zmianami w</u> <u>kapitale</u>		<u>wyceniana w zamortyzowanym</u> <u>koszcie</u>	
	w tys.	w tys.	<u>wyznaczone</u> <u>przy</u> <u>początkowym</u> <u>ujęciu</u>	<u>przeznaczone</u> <u>do obrotu</u>	<u>dostępne</u> <u>do</u> <u>sprzedaży</u>	<u>rachunkowość</u> <u>zabezpieczeń</u>	<u>pożyczki i</u> <u>należności</u>	<u>utrzymywane</u> <u>do terminu</u> <u>wymagalności</u>
Aktywa długoterminowe	20 024	20 024	-	-	-	-	20 024	-
Należności handlowe i pozostałe	20 024	20 024	-	-	-	-	20 024	-
Aktywa krótkoterminowe	67 157	67 157	5	-	-	-	67 152	-
Należności handlowe i pozostałe	66 850	66 850	-	-	-	-	66 850	-
Środki pieniężne ich ekwiwalenty	302	302	-	-	-	-	302	-
Pochodne instrumenty finansowe	5	5	5	-	-	-	-	-
Razem	87 181	87 181	5	-	-	-	87 176	-

	<u>wartość</u> <u>godziwa</u>	<u>wartość</u> <u>księgowa</u>	<u>Klasyfikacja instrumentów finansowych</u> <u>wyceniane w wartości godziwej</u> <u>przez wynik finansowy</u>		<u>wyceniane w</u> <u>zamortyzowanym</u> <u>koszcie</u>	<u>wyceniane w</u> <u>wartości</u> <u>godziwej ze</u> <u>zmianami w</u> <u>kapitale</u> <u>rachunkowość</u> <u>zabezpieczeń</u>
	w tys.	w tys.	<u>wyznaczone</u> <u>przy</u> <u>początkowym</u> <u>ujęciu</u>	<u>przeznaczone</u> <u>do obrotu</u>	w tys.	w tys.
Zobowiązania długoterminowe	88 601	88 601	18 890	-	69 711	-
Kredyty i pożyczki	69 711	69 711	-	-	69 711	-
Zobowiązania handlowe pozostałe	18 890	18 890	18 890	-	-	-
Zobowiązania krótkoterminowe	65 401	65 401	51 153	-	14 248	-
Kredyty i pożyczki	14 248	14 248	-	-	14 248	-
Zobowiązania handlowe i pozostałe	51 136	51 136	51 136	-	-	-
Pochodne instrumenty finansowe	17	17	17	-	-	-
Razem	154 002	154 002	70 043	-	83 959	-

Wartość godziwa instrumentów finansowych

Wartość księgowa zaprezentowanych instrumentów finansowych nie odbiega od ich wartości godziwej.

Instrumenty pochodne (forward) wykazywane są jako aktywa gdy ich wycena jest dodatnia. W przypadku, gdy wycena danego instrumentu jest ujemna, Spółka wykazuje zobowiązania z tego tytułu. Wycena instrumentów finansowych prezentowana jest w szyku rozwartym, nie dokonuje się kompensat wycen podobnych instrumentów finansowych.

Hierarchia wartości godziwej

Spółka nie posiada instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy dla których występuje aktywny rynek, dla których wartość godziwa ustalana jest na podstawie notowań rynkowych (tzw. poziom 1). Dla posiadanych instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, należących do tzw. poziomu 2, wartość godziwa ustalana jest na podstawie innych danych dających się zaobserwować bezpośrednio lub pośrednio. Transakcje terminowe typu forward ujmowane są w oparciu o wyceny przedstawiane przez banki obsługujące Spółkę.

Na dzień kończący okres sprawozdawczy aktywa, wartość instrumentów finansowych wycenianych do wartości godziwej przez wynik finansowy, w podziale na poszczególne hierarchie poziomów wyceny przedstawia się następująco:

	Poziom 1		Poziom 2	
	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2019	<u>Koniec okresu</u> 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Transakcje zabezpieczające typu forward	-	-	5	52
<i>Razem aktywa finansowe</i>	-	-	5	52
Transakcje zabezpieczające typu forward	-	-	17	12
Wycena instrumentów finansowych	-	-	-	-
<i>Razem zobowiązania finansowe</i>	-	-	17	12

W trakcie okresu objętego niniejszym sprawozdaniem finansowym nie następowaly przekwalifikowania pomiędzy poszczególnymi poziomami hierarchii wartości godziwej.

Zabezpieczenia spłaty zobowiązań

Na dzień kończący okres sprawozdawczy aktywa, na których ustanowione zostały zabezpieczenia spłaty zobowiązań, wykazywały następujące wartości księgowe netto:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Rzeczowe aktywa trwałe	13 058	13 625
Należności z tytułu dostaw i usług oraz kaucje	58 298	49 483
Zapasy	13 810	17 061
<i>Razem aktywa stanowiące zabezpieczenie spłaty zobowiązań</i>	85 166	80 169

Zyski i straty netto dotyczące aktywów i zobowiązań finansowych

	<u>Za okres</u> <u>01/04/2018-</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Za okres</u> <u>01/04/2017-</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN
Pożyczki i należności	(372)	1 996
- zarachowane odsetki od lokat	2	2
- zarachowane odsetki od nieterminowych płatności	3	44
- odpisy aktualizujące należności	(1 021)	(124)
- odsetki od pożyczek	108	263
- odsetki od kaucji gwarancyjnych i leasingu	536	1 811
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty (różnice kursowe)	-	-
Wartość dodatnia instrumentów pochodnych – wycena na dzień kończący okres sprawozdawczy	5	52
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w zamortyzowanym koszcie	(4 236)	(3 911)
- różnice kursowe z tytułu zobowiązań	(116)	66
- odsetki od kredytów bankowych	(2 191)	(2 052)
- odsetki od pożyczek	(55)	(55)
- odsetki od nieterminowych płatności	(405)	(10)
- odsetki od leasingu finansowego	(1 071)	(1 516)
- prowizje od kredytów i gwarancji bankowych	(398)	(344)
Wartość ujemna instrumentów pochodnych	(17)	(12)
Razem	(4 620)	(1 875)

Ocena ryzyka walutowego i stóp procentowych

W tabeli poniżej zaprezentowano analizę wpływu zmian stóp procentowych oraz zmiany kursu walut obcych na wynik finansowy oraz kapitał własny (kapitał z aktualizacji wyceny). Analiza dotyczy finansowych składników sprawozdania z sytuacji finansowej Spółki.

Uwagi dotyczące metodologii oraz założeń

Spółka posiada aktywa oraz zobowiązania denominowane w walutach obcych.

Dotychczasowe, historyczne zmiany oraz przewidywania i prognozy płynące z rynku wskazują na realną możliwość wahania kursu PLN względem walut obcych o +/-5%, a także o zmianę stóp procentowych o +/-50 pb.

	Wartość księgowa netto w tys. PLN	Ryzyko stóp procentowych		Ryzyko kursu walutowego			
		+/-50 pb SP PLN/EUR		+5% (umocnienie PLN)		-5% (osłabienie PLN)	
		Wpływ na wynik	Wpływ na wynik	Wpływ na wynik	Zmiany w kapitale własnym	Wpływ na wynik	Zmiany w kapitale własnym
Aktywa finansowe							
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	302	2	(2)	(14)	-	14	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	66 541	-	-	(770)	-	770	-
Transakcje walutowe typu forward	5	-	-	58	-	(58)	-
Wpływ na aktywa finansowe przed opodatkowaniem	-	2	(2)	(726)	-	726	-
Podatek (19%)	-	-	-	138	-	(138)	-
Wpływ na aktywa finansowe po opodatkowaniu	-	2	(2)	(588)	-	588	-
Zobowiązania finansowe							
Kredyty i pożyczki	83 959	(420)	420	11	-	(11)	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	46 897	-	-	534	-	(534)	-
Transakcje walutowe typu forward	17	-	-	182	-	(182)	-
Wpływ na zobowiązania finansowe przed opodatkowaniem	-	(420)	420	727	-	(727)	-
Podatek (19%)	-	80	(80)	(138)	-	138	-
Wpływ na zobowiązania finansowe po opodatkowaniu	-	(340)	340	589	-	(589)	-
Razem	-	(338)	338	1	-	(1)	-

Ryzyko zmiany stopy procentowej

Na dzień 31 marca 2019r. zysk netto Spółki byłby o 338 tys. PLN niższy, w przypadku gdyby stopy procentowe w PLN oraz EUR były wyższe o 50 punktów bazowych, przy założeniu wszystkich pozostałych parametrów bez zmian. Wynik taki jest rezultatem wysokiego poziomu zobowiązań z tytułu otrzymanych kredytów i pożyczek oraz niskiego salda środków pieniężnych. Gdyby stopy procentowe spadły, a wszystkie inne czynniki pozostały niezmiennione, wynik netto byłby o 338 tys. PLN wyższy.

Ryzyko zmiany kursu walutowego

Na dzień 31 marca 2019r. zysk netto Spółki byłby o 1 tys. PLN niższy, gdyby złotówka umocniła się o 5% względem walut obcych (głównie EUR), a pozostałe czynniki nie uległy jakimkolwiek zmianom. Jest to efekt rosnącego udziału sprzedaży eksportowej w całości przychodów ze sprzedaży, a także idącego za tym poziomu należności wyrażonych w walucie obcej, jak również stosowanej polityki zabezpieczania kursów walutowych poprzez zawieranie transakcji typu forward.

Zarządzanie ryzykiem walutowym

Spółka zawiera transakcje denominowane w walutach obcych, a ich udział w całości przychodów ze sprzedaży stale się zwiększa. Transakcje te są narażone na ryzyko wahań kursów walut, w związku z czym Spółka prowadzi aktywną politykę zabezpieczania transakcji narażonych na to ryzyko poprzez zawieranie transakcji terminowych typu forward. Wielkość zawieranych transakcji forward jest proporcjonalna do otwartej pozycji walutowej.

Wartość nominalna zawartych transakcji terminowych wyrażona w walucie transakcji na dzień kończący okres sprawozdawczy przedstawia się następująco:

	Aktywa		Zobowiązania	
	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u>	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u>
	w tys.	w tys.	w tys.	w tys.
EUR	-	460	251	180
RON	-	340	600	-
CZK	6 892	-	12 150	5 314

W poniższej tabeli zaprezentowano niezdykontowane wpływy i wypływy z instrumentów pochodnych rozliczanych w kolejnych okresach.

Przedstawione wartości prezentowane są wg kursów terminowych posiadanych na dzień kończący okres sprawozdawczy kontraktów forward, które są jedynymi posiadanyymi przez Spółkę pochodnymi instrumentami walutowymi.

	<u>Poniżej 1</u> <u>miesiąca</u>	<u>1-3 miesiące</u>	<u>Od 3-miesiący</u> <u>do 1 roku</u>
	w tys. PLN	w tys. PLN	w tys. PLN
Zapadalność walutowych transakcji forward (wpływy)	1 372	3 416	-
Zapadalność walutowych transakcji forward (wypływy)	-	-	-

Ryzyko płynności

Spółka na bieżąco monitoruje prognozowane wpływy i wypływy związane z posiadanymi aktywami i zobowiązaniami pieniężnymi. Ponadto, optymalizowane są przepływy finansowe w ramach jednostek powiązanych ze Spółką. W celu zapewnienia bieżącej obsługi zobowiązań Spółka korzysta z kredytów w rachunkach bieżących. Bardziej szczegółowo zarządzanie ryzykiem płynności opisane zostało w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Grupy „Mercor” na dzień 31 marca 2019 roku.

Zapadalność zobowiązań krótkoterminowych z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań wg stanu na koniec roku obrotowego przedstawia się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u> w tys. PLN
Do 1 miesiąca	32 485
Od 1 do 3 miesięcy	14 381
Powyżej 3 miesięcy do 1 roku	19
Razem zobowiązania	46 885

Ryzyko kredytowe

Spółka ogranicza poziom ryzyka kredytowego związanego z posiadanymi należnościami poprzez objęcie ich ubezpieczeniem. Ryzyko kredytowe dla należności objętych ubezpieczeniem wynosi 10% (tj. do wysokości udziału własnego w szkodzie ubezpieczeniowej). Ponadto, tam gdzie jest to możliwe zgodnie z umową, Spółka udziela swoim odbiorcom gwarancji bankowych na okres realizacji oraz gwarancji i rękojmi, co pozwala zmniejszać poziom należności zatrzymanych przez kontrahentów w formie kaucji gwarancyjnych. Ponadto, ryzyko kredytowe jest ograniczone w wyniku rozproszenia odbiorców Spółki – poziom należności od żadnego z kontrahentów nie przekracza 10% łącznych należności Spółki.

Wartości należności z tytułu dostaw i usług oraz kwot zatrzymanych w ramach krótkoterminowych kaucji gwarancyjnych wg stanu na koniec roku obrotowego, z uwzględnieniem okresów ich przeterminowania, kształtuje się następująco:

	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2019</u> w tys. PLN	<u>Koniec okresu</u> <u>31/03/2018</u> w tys. PLN
Należności bieżące	49 563	34 143
Należności przeterminowane od 1 do 60 dni	10 665	9 818
Należności przeterminowane od 61 do 180 dni	3 092	2 523
Należności przeterminowane od 181 do 360 dni	791	1 920
Należności przeterminowane powyżej 360 dni	6 477	9 314
Utworzone odpisy aktualizujące wartość należności	(4 047)	(7 895)
Należności netto	66 541	49 823

Zarządzanie kapitałem

Spółka prowadzi politykę zarządzania kapitałem mając na celu zapewnienie długoterminowej płynności finansowej. Realizacja powyższego celu dokonuje się poprzez osiągnięcie pożądanej struktury finansowania na poziomie Grupy Kapitałowej. Monitorowanie struktury finansowania odbywa się poprzez analizę wskaźnika relacji długu do kapitału własnego, liczonego jako stosunek zadłużenia netto do kapitału własnego. Do zadłużenia netto wliczane są kredyty bankowe i zobowiązania z tytułu leasingu finansowego pomniejszone o środki pieniężne i ich ekwiwalenty. Kapitał własny obejmuje kapitał własny przypisany do akcjonariuszy jednostki dominującej powiększony o wartość udziałów niekontrolujących.

NOTA 30 - WYNIK NA DZIAŁALNOŚCI ZANIECHANEJ

W dniu 6 września 2013 roku Spółka podpisała przedwstępną umowę sprzedaży dotyczącą części jej działalności związanej z oddzieleniami przeciwpożarowymi. W celu zapewnienia odłączenia działalności w zakresie oddzielen przeciwpożarowych od pozostałej działalności „MERCOR” S.A., działalność w tym zakresie przeniesiona została z dniem 1 października 2013 roku do odrębnej spółki. Natomiast, w dniu 16 grudnia 2013 roku nastąpiło zbycie poza Grupę Kapitałową „MERCOR” S.A. zorganizowanej części przedsiębiorstwa spółki Mercor HD Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością SKA, do której została przeniesiona działalność w zakresie oddzielen przeciwpożarowych.

W związku z tym poniżej zaprezentowane zostały dane finansowe (wraz z danym porównywalnymi) wypracowane w ramach działalności, która w „MERCOR” S.A. została zaniechana, a następnie zbyta poza Grupę Kapitałową „MERCOR” S.A.

	<u>Za okres</u> 01/04/2018- 31/03/2019	<u>Za okres</u> 01/04/2017- 31/03/2018
	w tys. PLN	w tys. PLN
Przychody ze sprzedaży	-	-
Koszt własny sprzedaży	100	(15)
Zysk (strata) brutto na sprzedaży	(100)	15
Koszty sprzedaży	213	889
Zysk (strata) na pozostałych przychodach i kosztach operacyjnych	(235)	(2)
Zysk (strata) na działalności operacyjnej	(548)	(876)
Zysk (strata) na przychodach i kosztach finansowych	-	6
Zysk (strata) przed opodatkowaniem	(548)	(870)
Podatek dochodowy	(105)	(165)
Zysk (strata) netto	(443)	(705)
Zysk (strata) na akcję z działalności zaniechanej – zwykły i rozwodniony	(0,03)	(0,04)
Przepływy z działalności operacyjnej	45	(1 011)
Razem przepływy z działalności zaniechanej	45	(1 011)

Koszty i przychody osiągnięte w ramach działalności zaniechanej związane są głównie z dokończeniem kontraktów rozpoczętych przed zbyciem działalności w zakresie oddzieleń przeciwpożarowych na rzecz Assa Abloy oraz usuwaniem reklamacji dotyczących przeszłej sprzedaży. Ponadto, do działalności zaniechanej, klasyfikowane były koszty doradztwa prawnego związanego ze sprawami sądowymi z Hörmann-Polska sp. z o.o.

NOTA 31 - ZDARZENIA PO DNIU KOŃCZĄCYM OKRES SPRAWOZDAWCZY

W kwietniu 2019 roku Spółka nabyła kompletną linię technologiczną, która docelowo służyć będzie produkcji płyt ogniochronnych mcr Silboard w zakładzie produkcyjnym Spółki w Mirosławiu. Zakup linii technologicznej ma na celu dokończenie rozpoczętej inwestycji w płytę mcr Silboard i przejście od produkcji demonstracyjnej do pełnej produkcji przemysłowej.

Zakup, relokacja i uruchomienie linii technologicznej finansowane są kredytem inwestycyjnym udzielonym przez BNP Paribas Bank Polska Spółka Akcyjna w kwocie 9.000 tys. PLN oraz środkami własnymi Spółki.

Po dniu kończącym okres sprawozdawczy nie wystąpiły inne istotne zdarzenia nie ujęte w sprawozdaniu finansowym.

NOTA 32 - RÓŻNICE W STOSUNKU DO WCZEŚNIEJ OPUBLIKOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

W sprawozdaniu finansowym nie wystąpiły różnice w stosunku do wcześniej opublikowanych sprawozdań finansowych.

Sprawozdanie finansowe zawiera:

1. jednostkowe sprawozdanie z całkowitych dochodów na str. 3
2. jednostkowe sprawozdanie z sytuacji finansowej od str. 4 do str. 5
3. jednostkowe sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym na str. 6
4. jednostkowe sprawozdanie z przepływów pieniężnych na str. 7
5. dodatkowe noty objaśniające do sprawozdania finansowego od str. 8 do str. 74

Sprawozdanie finansowe zostało zaakceptowane przez Zarząd „MERCOR” S.A. dnia 28 czerwca 2019 roku.

Zarząd
„MERCOR” S.A.

Krzysztof Krempeć

Jakub Lipiński

Tomasz Kamiński

Prezes Zarządu

Pierwszy Wiceprezes Zarządu

Członek Zarządu

Gdańsk, 28 czerwca 2019 roku